

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμενὸν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 — ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ἅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΤΑΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμῆς 100, Ἐξάμηνη δραχ. 55, Τρίμηνη δραχ. 30.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικά 60, Ἐξάμηνη 35 καὶ τρίμηνη 20.
ΑΜΕΡΙΚΗΣ : Ἐτησίᾳ δολάρια 4, Ἐξάμηνη 2 καὶ τρίμηνη 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οὐδὴποτε μινός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὀδὸς Ἐβριπίδου ἐπιθ. 42, παρὰ τὸ Βερβάνκειον.

Περίοδος Β' — Τόμος 39ος

Ἀθήναι 21 Μαΐου 1932

Ἔτος 54ον — Ἀριθ. 25

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ἡ ΠΑΙΔΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Εἶναι σ' ὅλους πιά σήμερα γνωστό ὅτι ἔλα τὰ πολιτισμένα κράτη δίνουν ιδιαίτερη σημασία σὲ κάθε τι ποὺ σχετίζεται μὲ τὴν παιδικὴ ἡλικία. Περιστὸ νὰ σὰς πῶ γιὰ τὰ σχολεῖα ποὺ παντοῦ γίνονται στὶς καλύτερες τοποθεσίας καὶ πλουτίζονται μὲ θεάτρα, κινηματογράφους, λουτρά, κήπους κ' ὅ,τι ἄλλο μπορεῖ νὰ τὰ κάνη ἀληθινὸ παράδεισο γιὰ τὰ παιδιά. Τέτοια σχολεῖα, παλάτια σωστά, ἔχουμε τώρα καὶ στὸν τόπο μας, καὶ σεις βέβαια τὰ ξέρετε καλύτερα. Περιστὸ ἐπίσης νὰ σὰς πῶ γιὰ τίς διάφορες ὀργανώσεις ποὺ φροντίζουν γιὰ τὸ φαγητό, γιὰ τὸ ντύσιμο καὶ γιὰ τὴ νοσηλεία τῶν φτωχῶν παιδιῶν. Ἐχουμε κ' ἐδῶ τὸ περίφημο Πατριωτικὸ Ἴδρυμα, ποὺ, κηθῶς ξέρετε, φροντίζει σὰ δευτέρη μάννα γιὰ τὰ φτωχὰ παιδάκια.

Ὅτι σὰς πῶ ὅμως σήμερα γιὰ ἕνα ἄλλο θεσμό, γιὰ τὴν «Παιδικὴ Ἀστυνομία» τοῦ Βερολίνου.

Ἐδῶ πιά δὲν πρόκειται γιὰ τὴν υποστήριξη τῶν φτωχῶν παιδιῶν, ἀλλὰ γιὰ τὴν προστασία καὶ γιὰ τὴ σωτηρία τῶν κακῶν παιδιῶν ποὺ εἶναι ἄλλο.

Υπάρχουν βέβαια, μέσα στὰ τόσα παιδιά τοῦ κόσμου, καὶ μερικά ποὺ δὲν εἶναι ἀ-

πλῶς ζωηρὰ κ' ἀταχτα, ἀλλὰ καθαυτὸ δόστροπα καὶ μὲ χαρακτηρισμὸν κακὸ κ' ἀτίθασο. Τέτοια παιδιά λ. χ. δὲ διατάζουν νὰ σηκωθοῦν νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ σπίτι τους ὕστερα ἀπὸ ἕνα τσουχτερὸ μῶλλον τοῦ πατέρα ἢ τῆς μητέρας. Ἰσως δὲν θὰ διασταζαν τὰ δυστυχεμένα αὐτὰ πλάσματα καὶ νὰ κλέβουν κάτι γιὰ νὰ συντηρηθοῦν. — κ' εἴταν κάνει κανεὶς ἕνα βῆμα στὸν κατήφορο, τὰ παρακάτω, δυστυχῶς, εἶναι ἐδωκώτερα.

Τί πρέπει λοιπὸν νὰ γίνῃ γι' αὐτὰ τὰ παιδιά; Σὲ μερικά κράτη γίνεται ἀπλοῦστατα αὐτό. Ὁ πρῶτος ἀστυφύλακας ποὺ θὰ τὰ συναντήσει, τ' ἀρπάζει καὶ τὰ πηγαίνει στὸ τμήμα. Ἐκεῖ θὰ τὰ ἀνακρίνουν τὸ παιδί καὶ ἢ θὰ τὸ τιμωρήσουν ἢ θὰ τὸ ἀφήσουν ἐλεύθερο. Μὰ κ' ἂν τ' ἀφήσουν ἐλεύθερο, τί ὠφελεῖ. Τὸ παιδί ἀγριεύει, γίνεται πῶ δόστροπο ἀκόμα, ὁ καλὸς δρόμος κ' ἡ μετάνοια τοῦ φέρνουν πιά τρόμο κ' ἀποστροφή.

Καὶ μόνο νὰ ἴδῃ τὸ κασκέτο τοῦ ἀστυφύλακα, τὸ πιάνει ὁ φόβος καὶ γίνεται κακὸ. Ἐγὼ τοῦλάχιστο δὲ θὰ ξεχάσω ποτὲ τὸν «παιδοκόμο», ποὺ εἶχαμε στὰ παιδικὰ μου χρόνια στὴ μικρὴ ἐπαρχία μας. Ἦταν ὁ πῶ ἀγριὸς ἀνθρώπος τοῦ τόπου καὶ γύριζε πάντα μ' ἕνα συρματόπλεχτο βούρδουλα στὸ χέρι. Σωστὸ κνοβότο. Κ' ἔσα παιδιά τὸν εἶχαν δοκιμάσει, ἔδ' ἀκρυζαν καὶ μόνο ποὺ τὸ θυμόνταν. Καὶ θυμοῦμαι καλὰ ὅτι πολὺ λά παιδιά μελετοῦσαν κρυφὰ χίλιες δυὸ ἐκδικήσεις: νὰ τοῦ πετάξουν μιὰ μεγάλη πέτρα στὸ κεφάλι, νὰ τὸν ρίξουν ἀπὸ πατάμι, νὰ τοῦ κάμουν μιὰ παγίδα νὰ πέσῃ μέσα σὲ λάκκο μὲ ἀσβέστη! Παιδιάτικα πράγματα, ἀλλὰ πόσο ἀπέχουν ἐλ' αὐτὰ ἀπ' τὸ ἀληθινὸ ἐγκλημα!

Λοιπὸν ὄχι! Τὰ παιδιά θέλουν τὸν τρόπο τους, καὶ τὸν τρόπο

Ἐκεῖ ποὺ γυρίζουν στὸ δρόμο δυὸ παιδάκια παραστρατημένα... (Σελ. 290, στ. α')

πο αυτόν τον βρήκε, νομίζω, με πολλή επιτυχία ή άτυνομία του Βερολίνου. Ίδρυσε την «Παιδική Αστυνομία» που αποτελείται από γυναίκες. Αλήθεια, οι γυναίκες ξέρουν πού καλά να πλησιάζουν το εξαγριωμένο παιδί και να το μερεθούν. Όχι πιά κόντες και σπαθιά και βούρδουλας, ούτε φόβος και τρόμος στο πλαίσιασμα της εξουσίας. Εκεί που γυρίζουν στο δρόμο δυο παιδάκια πα-

«Θά το πάρουν μαζί τους και θά το πάνε στο ειδικό ίδρυμα του κράτους». (Σελ. 290, στ. α'.)

ραστρατημένα, οι γυναίκες-αστυφύλακες τὰ πλησιάζουν και τούς πιάνουν κουδέντα. Τι γυρεύουν εκεί και γιατί έφυγαν απ' τὸ σπίτι τους; Τὸ παιδί ἐδῶ δὲν ἀγριεύει. Στὴ γυναίκα με τὸ γλυκὸ τρόπο θά ἴδῃ μιὰ δευτέρα μάνα, ἴσως θά δακρῶσῃ συγκινημένο και θά τῆς πῆ μ' ἐμπιτσούνη τὸν πόνο του. Τὰ ππρακτά-

«Πινακῶθηκες, με εἰκόνας πού ἀνδιαφέρουν τὰ παιδιά.» (Σελ. 290, στ. α'.)

τω πιά εἶν' εὐκολα: «Ὁ τὸ παιδί θά θελήσει νὰ γυρίσῃ σπίτι του κι' ἡ ἀστυνόμισσα θά τὸ πᾶν νὰ τὸ δώσῃ στὴ μάνα του, χωρίς τὸ παιδί νὰ καταλάβῃ πὼς ἔπεσε στὰ χέρια τῆς ἐξουσίας ἢ στίς πιδ δύσκολες περιστάσεις, τὸ παιδί θά κρατήσῃ τὸ πείσμα του και δὲ θά γυρίσῃ στο σπίτι του. Τότε θά τὸ πάρουν μαζί τους ἐντελῶς φιλικά, σὰν ἀληθινὲς μητέρες, και θά τὸ πάνε στο εἰδικὸ

Ίδρυμα τοῦ κράτους, ἓνα εἶδος ἀστροφείου γιὰ τὰ παραστρατημένα παιδιά, ἔπου σιγά-σιγά τὸ παιδί θά βρῆ τὸν καιρὸ νὰ ἡσυχάσῃ, και με τῆ στοργικῆ πάντα καθοδήγησῃ, νὰ πεθυμήσῃ μόνο του τὸ σπίτι του και τὸς δικούς του.

Τὸ κυριώτερο εἶναι ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ εδεργειακή ὑπηρεσία γίνεται χωρὶς τὸ παιδί νὰ καταλάβῃ ὅτι «μπήκε στὴ φυλακή»—γιατί τί ἄλλο παρά φυλακή εἶναι αὐτὸ τὸ ἀστροφείο, ἀλλὰ φυλακή ὁργανωμένη σύμφωνα με τὴς ἀπαιτήσεις τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ. Ἔτσι, ἐκεῖ μέσα ἔχουν ἀρκετὰ πράγματα πού μποροῦν νὰ διασκεδάσουν τοὺς μικροὺς φυλακισμένους, πρῶχειρα παιχίδια, πινακῶθηκες με εἰκόνας πού ἐνδιαφέρουν τὰ παιδιά, βιβλιοθήκες κλπ. Κι' ὅταν τὸ παιδί γυρίσει στο σπίτι του, θά ξεχάσῃ εὐκολα τὸ σφάλμα του και τὴν περιπέτειά του, γιατί δὲ θάχει τὴ φριχτὴ ἐντύπωσῃ τῆς τιμωρίας, τοῦ ἀστυφύλακα και τῆς φυλακῆς, πού ἄλλοιῶς θάμενε στὴ μνήμη του σὰ θλιβερὸς ἴσκιος και θά τὸ παρακολουθοῦσε ἴσως σὲ ὅλη του τὴ ζωὴ.

ΦΩΤΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΕΓΙΝΕ ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ὁ θεὸς μας εἶναι τώρα συνταξιοδχος γυμνασιάρχης. Μὰ ἔλοι ὅσοι τὸν βλέπουν με τὸ ψηλὸ παράστημά του, με τὰ πλούσια λευκά του μουστάκια και τὸ σταθερὸ ἀκόμη βέδισμά του, τὸν περνοῦν γιὰ ἀπόστρατο συνταγματάρχη ἢ στρατηγὸ. Γιατί ἀλήθεια ἦταν γεννημένος γιὰ στρατιωτικὸς και σίγουρα θά ἦταν σήμερα στρατηγός, ἂν... Ἀλλὰ ἡ τύχη τᾶφερε ἀνάποδα και τοῦ ἔσβυσε πρῶωρα ἔλα τὰ χρυσὰ βνεῖρα κι' ἔλα τὰ χρυσὰ γαλόνια.

Αὐτὴ τὴν κάκωσχιά ὁ θεὸς δὲν τὴν ἔχει χωνέφει ἀκόμη, μ' ἔλα του τὰ χρόνια, και φαίνεται πὼς θά πᾶν μ' αὐτὸν τὸν καιρὸ. Κι' ἔχει διηγηθεῖ σ' ὄλους μας τόσες φορές αὐτὸ τὸ ἀπόσπασμα τῆς βιογραφίας του, —καθαυτὸ τὸ κλειδί τῆς βιογραφίας του— ὥστε εὐκολα κι' ἐγὼ μπορῶ ν' ἀναπαραστήσω τὴ διηγήσή του, ἀκριβῶς σὰ νὰ τὸν ἀκούγα τώρα δὰ νὰ μὸς τὴν ἐξιστορή.

—Ἦμουν λοιπὸν, λέει ὁ θεὸς, μαθητὴς στὴ Στρατιωτικὴ Σχολή, πού λειτουργοῦσε τότε σ' ἓνα ὄρειο νησί, και τὸ χρόνο ἐκεῖνο ἔβγαζα τὴν τρίτη τάξη, ὥστε λίγοι μῆνες με χωρίζαν ἀπὸ τὴν πολυπόθητη ἡμέρα ὅπου θά φοροῦσα τὸ χρυσὸ γαλόνι τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ. Ἀκόμη πρέπει

νὰ σὰς πῶ πὼς ἦμουν ὁ πρῶτος μαθητὴς, γιὰτὸ κι' ἔλα τὸ βαθμὸ τοῦ ἐπιλοχία και τὸν τίτλο τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς τρίτης τάξης. Κι' ἀφοῦ ἔλοι οἱ μαθητὲς ἀπὸ τὴς κατώτερες τάξεις ὄφρῃουν νὰ δπακοῦουν στοὺς ἀνώτερους, φυσικά ἦμουν κι' ἀρχηγὸς ἔλων τῶν μαθητῶν. Ἐ, δὲν ἦταν και μικρὸ πρᾶγμα, νὰ διατάξῃς ἑκατὸ ἑκατὸν πενήντα συνομηλικούς σου, νέους τῆς σειράς σου—κι' αὐτὸ μόνο και μόνο ἐπείδῃ ἦσουν ὁ καλύτερος μαθητὴς! Μὰ φαίνεται πὼς δὲν ἦμουν κακὸς προϊστάμενος κι' ἔλοι οἱ συμμαθητὲς μου μ' ἀγαποῦσαν και μὸς ἔχαν μιὰ ἀφοσίωσῃ, πού ἀληθινὰ με συγκινοῦσα βαθύτατα!

Μακάρι ὅμως νὰ μὴ με συγκινοῦσε και τόσο. Γιατί αὐτὸ ἀκριβῶς, τὸ νὰ μ' ἀρέσῃ ἐπὶ νὰ εἶμαι δημοφιλὴς κι' ἀγαπητὸς, ἦταν ἡ καταστροφὴ μου. Θά ἴδῃτε.

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ πέραμε «ἐξοδο» κάθε Κυριακῆ, σύμφωνα με τὸν Κανονισμὸ τῆς Σχολῆς, ἀπὸ τὴς δυὸ τᾶπόγευμα ἴσαμε τὴς ἑπτὰ τὸ βράδυ. Σκορπίζαμε τότε στὴν πόλη και με πολλὴ εὐχαρίστησῃ ἐπιδεικνύαμε τὴς καμψὲς μας στολὲς με τὰ χρυσοκέντητὰ νούμερα στίς ἐπιμιδές: ἓνα, δύο ἢ τρία. Ἰδίως ἐμεῖς πού ἔχαμε τὸν ἀριθμὸ τρία κι' ἔλοι πιά ἔξεραν ὅτι φέτος βγαίναμε ἀξιωματικοί. Κοιτάζαμε λοιπὸν νὰ χρησιμοποιήσομε ὅσα μποροῦσαμε καλύτερα αὐτὲς τὴς πολυτιμὲς πέντε ὥρες, πού μᾶς τὴν ἔδιναν σὰ θεῖο δῶρο, μόνο κάθε βδομάδα: «Ἄλλοι πήγαιναν σὲ γνωστά τοὺς σπῖτια και διασκεδάζαν ἄλλοι, πού δὲν ἔχαν γνωριμίες σπὸν τόπο, ἔκαναν ἔναν περπάτο, ἢ καθόνταν στὸ ἓνα ἀπὸ τὰ δυὸ ἐκλεκτὰ παραθαλάσσια κέντρα τοῦ τόπου, ὅπου σὺχναζε κι' ὁ καλύτερος κόσμος τῆς ἐπικρατίας» και τέλος ἄλλοι—αὐτοὶ οἱ «ἄλλοι» ἦταν πού μᾶς πήραν στὸ λαιμὸ τους...

Αὐτοὶ οἱ ἄλλοι ἐννοοῦσαν νὰ γλεντήσουν ὡστὰ αὐτὲς τὴς πέντε ὥρες. Πήγαιναν λοιπὸν σὲ καμμιὰ ἐξοχή, ἔτρωγαν κι' ἔπιναν ἐλεύθερα, χωρίς νὰ φοβοῦνται τὸ μᾶτι τοῦ Φρουράρχου ἢ τοῦ Διοικητῆ, πετοῦσαν τὰ κηλίκια και τὰ σπαθᾶκια τους, ὄρευαν και πηδοῦσαν σὰν κατσίκια, πού ἔχουν μεθύσει ἀπὸ ἐλευθερία και ὑπαιθρο, κι' ὅταν τέλος πλησίαζε ἡ ὥρα τοῦ γυρισμοῦ και τοῦ βραδινοῦ προσκλητηρίου, συγυριζόνταν ὅσο μποροῦσαν καλύτερα και γύριζαν δὺσθυμα στὴ φυλακὴ τους.

Μιὰ Κυριακῆ ὅμως, τὸ κέφι βᾶσθηξε και στὸ γυρισμὸ κι' οἱ συμμαθητὲς μας οἱ γλεντιέδες μπήκαν στὴν πόλη τραγουδώντας ἔλοι μαζί, ἀγκα-

λιασμένοι ὁ ἓνας με τὸν ἄλλο ἀπὸ τοὺς ὄμους (ἐνῶ ἔξεραν ὅτι ὁ Κανονισμὸς ἀπαγορεύει τὸ περπάτημα «πλέγδην», δηλαδὴ ἀγκαλιαστὰ), ὅπως τόκαναν κι' οἱ ναῦτες ἀπὸ τὰ ναπολιτάνικα καράβια, πού ἔρχόνταν στὸ λιμάνι κάθε τόσο.

Και δὲν ἔφτασε αὐτὸ. Περνώντας ἀπὸ ἓνα σταυροδρόμι, εἶδαν ἓνα φανάρι τοῦ δήμου—φανάρι πετρελαίου, γιατί τὸ ἠλεκτρικὸ δὲν ἦταν ἀκόμη τότε τόσο κοινὸ ἀγαθὸ—πὸ ἔσβυσε λιποθυμισμένο, ἴσως γιατί δὲ θάχε πιά πετρελαίο.

—Ἀνέδα νὰ τανάψῃς! εἶπε ἓνας γελώντας.

—Στάσου νὰ τανάψω ἐγὼ! εἶπε ἄλλος.—Ὅχι ἐγὼ!

Κι' ἓνας ἄλλος πήρε γελώντας στὸ χέρι μιὰ πέτρα ἀπὸ τὸ δρόμο κι' εἶπε:

—Κοιτάτε πὼς θά τανάψω ἐγὼ, χωρίς νάνεβῶ!

Και πρὶν προφτάσει κανεὶς νὰ τὸν κρατήσῃ, πετὰ τὴν πέτρα και ρίχνει κάτω συντρίμματα τὰ γυαλιὰ τοῦ φαναριοῦ.

Αὐτὸ ἦταν δυστύχημα. Μονομιὰς ἔλοι κατάλαβαν ὅτι τὸ κέφι τοὺς ἔχε παρασοῦρει σὲ πρᾶξῃ πού μποροῦσε νὰ εἶχε ὀλιβερὲς συνέπειες, και γύρισαν στὴ Σχολὴ βιαστικά και σὰ ζεματισμένοι.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Δήμαρχος ἔστειλε ἀναφορὰ στὴ Σχολὴ κι' ὁ Διοικητὴς ἔβγαλε Ἡμερησία Διαταγὴ: «Ὀρίζομεν ἀπὸ τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς, ὥρας ἐξόδου ἀπὸ δύο μέχρι πέντε μ. μ.»

Αὐτὸ ἦρθε σὰν κεραμίδα! Τὸ νὰ μᾶς ἐλαττώσῃ αὐτὲς τὴς πολυτιμὲς κι' ἀκριβῆς ὥρες ἀπὸ πέντε σὲ τρεῖς, ἦταν βέβαια σκληρὸ. Ἀλλὰ τὸ νὰ μᾶς κόψῃ τὴς δυὸ πιδ πολυτιμὲς, ἀπὸ τὴς πέντε ὡς τὴς ἑπτὰ, πού μαζεύοταν ἔλος ὁ κόσμος στὰ κέντρα, πού γυόνταν οἱ βίτσιες στὰ σπῖτια, πού ἔχαν τέλος ἔλο τὸ θέλητρο ἀπὸ τὸ σουρούπιμα και τὸ δειλινὸ, και νὰ μᾶς κλείνῃ μέσα τὴν ὥρα ἀκριβῶς πού ἔλος ὁ κόσμος ἔβγαυε ἔξω νὰ ξεσκᾶσῃ—αὐτὸ πιά ἦταν ὄχι σκληρὸ, ἀλλὰ ἀπάνθρωπο, και σ' ὄλους μας φάνηκε ἀδόσταχο!

Ἰσως δὲν θά μᾶς ἔκανε ἐντύπωσῃ ἂν μᾶς ὄριζε δυὸ ὥρες μελέτη παραπάνω ἢ μερικὲς ὥρες ἀσκήσεις και γυμνάσια. Μὰ αὐτὸ τὸ μέτρο μᾶς χτυποῦσε στὸ πιδ εἰσίσθητο μέρος, μᾶς ἀφαιροῦσε τὴν ἐλπίδα μας και τὴν ἐδδομαδιαία παρηγοριά μας—γι' αὐτὸ ἔρριξε τὴ Σχολὴ σὲ γενικὸ πένθος. Ἐνα μουγκρὸ ἠφαίστειο ἔβραζε σ' ὄλες τὴς τάξεις κι' ἐπικρατοῦσε παντοῦ, ἐκεῖνες τὴς ἡμέρες, μιὰ

περίεργη ἡσυχία και σιωπὴ. Κανεὶς δὲν εἶχε τὸ κέφι νάταχτήσῃ, γιατί ἔλοι ἔχαν τὸ νοῦ τους στὴ μεγάλη «συμφορὰ» πού μᾶς εἶχε χτυπήσῃ. Θεέ μου, πού ἐμελλε νὰ ξεσπάσει!

Ἦταν Σάββατο κι' ἀπὸ τὴν ἐπομένη θά ἐφαρμοζόταν ἡ νέα διαταγὴ τοῦ Διοικητῆ, νὰ βγαίνομε στίς δυὸ και νὰ γυρίζομε στίς πέντε. Τὸ Σάββατόβραδο δὲν ἔχαμε μελέτη, γιατί συγυριζομαστε κι' ἐτοιμαζόμαστε γιὰ τὴν Κυριακῆ. Ἐπρεπενὰ εἶμαστε κου-

ρεμένοι, γυαλισμένοι, «τοῦ κουτιοῦ» γιὰ τὴν πρῶινῃ ἐπιθεώρησῃ τῆς Κυριακῆς, γιὰ τὴν Ἐκκλησία, ὅπου πηγαίναμε με τὰ γαλάζια λοφᾶκια μας στὰ πιλίκια (φυσικά, σὲ τετράδες πηγαίναμε, σὲ τετράδες γυρίζαμε, δὲν εἶμαστε ἐλεύθεροι), και γιὰ τὸ γεῦμα τῆς Κυριακῆς, ὅπου ἔπερνε μέρος, κατὰ τὸ ἔθιμο, κι' ὁ Διοικητὴς κι' οἱ καθηγητὰ τῆς Σχολῆς, κι' ὅπου μᾶς ἔβγαζαν κι' ἓνα μικρὸ λόγο.

(Ἀκολοθεῖ) Μ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

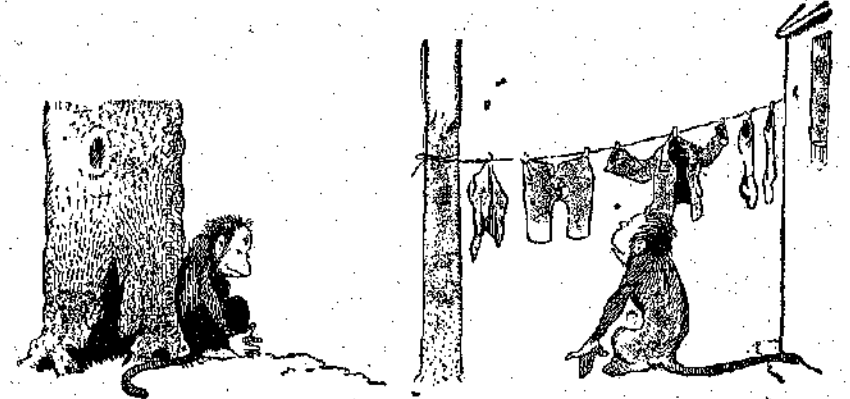
ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟ ΧΑΡΡΥ ΚΟΜΠΛΕΝ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΑ'

Ἦ Φουντούκω, ἡ μαίμου, χωρίς νὰ τὴ ναιάζῃ γιὰ τὴς κατάρτες τοῦ φυλακισμένου Χοντρομούταρου—γιατί οὔτε τὴς ἀκούγε, οὔτε τὴς φανταζόταν—τριγυρίζε χαρούμενη ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Πότε γιὰ νὰ βοῆ τίποτα νὰ φᾶ, πότε γιὰ νὰ χωνέψῃ περπατώντας, πότε γιὰ νὰ ἴδῃ κανένα πρᾶγμα ἀξιοπερίεργο.

Ἔτσι βοδῆθε ἀπέξω ἀπὸ μιὰν αὐλή, ὅπου μιὰ γυναίκα ἄπλωνε διάφορα ρούχα γιὰ νὰ στεγνώσουν. Στάθηκε και κρυφοκοίταζε. Σὲ λίγο ἡ

γυναίκα μπήκε μέσα στο σπίτι και τὰ ρούχα ἔμειναν μονάχα. Τότε τῆς Φουντούκως τῆς ἦρθε μιὰ ἰδέα.

«Ἄν πάρω, εἶπε, μερικά ἀπ' αὐτὰ τὰ ρούχα και τὰ φορέσω, δὲν θά γίνω... ἄνθρωπος; Γιατί τί διαφέρω τάχα ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους; Μόνον πού ἐκείνοι εἶναι ντυμένοι και ἐγὼ γυμνὴ. Ἀηλαδὴ, καθαυτὸ γυμνὴ—ὅπως οἱ ἄνθρωποι ὅταν βγάζουν τὰ ρούχα τους—ἐγὼ δὲν εἶμαι γιατί ἔχω τὴ γούνα μου. Ἀλλὰ ἴσα-ἴσα αὐτὴ ἡ γούνα δείχνει πὼς εἶμαι μαίμου. Θά τὴν κρύψω λοιπὸν με ρούχα κι' ἔτσι θά φαίνομαι σὰν ἄνθρωπος».

Ἀνόητη Φουντούκω! ἐνόμιζε πὼς τὸ ρούχο κάνει τὸν ἄνθρωπο, ἢ πὼς τὸ ρᾶσο κάνει τὸν πακά, και δὲν συλλογιζόταν πὼς οἱ ἄνθρωποι κάνουν τὰ ρούχα πού φοροῦν, και πὼς τὸ ζῆδο, πού δὲν ξέρει νὰ κἀνῃ ρούχα, ὅτι κι' ἂν φορέσῃ, πάντα ζῶο θά εἶναι και... θά φαίνεται!

Μπήκε λοιπὸν κρυφὰ στὴν αὐλή, διάλεξε ὄσα ρούχα τῆς χρειαζόνταν, ἔφυγε σὰν τὴν κλέφτρα—και μήπως δὲν ἦταν;—και πήγε σ' ἓν' ἀπόμωρο γιὰ νὰ τὰ φορέσῃ.

Και νὰ τὴν τᾶρα με τὸ πανταλονάκι τῆς, με τὴς κάλτσες τῆς, με τὸ μπουστό τῆς, και με τὸ σακάκι τῆς. Πῆρε κι' ἓνα μπαστοῦνι στὸ χέρι κι' ὄρχισ νὰ τριγυρίσῃ καμαρωτὴ και κορδωμένη.

«Τώρα είμαι άνθρωπος, έλεγε. Δεν έχω ανάγκη να κρούβουμαι, ούτε να περπατώ με τα τέσσερα. Ποιός θα μου μιλήσει, ποιός θα με περιβάλλει; Οι άνθρωποι δεν γυρίζουν ελεύθερα όπου θέλουν; Δεν κάνουν ό,τι θέλουν; Και δεν έχουν όλα τα ζωα στην εξουσία τους;»

«Αλήθεια! Τα ζωα που έβλεπαν τη μαϊμού με τα ρούχα, την έπαιζαν, φαίνεται, γι' άνθρωπο κι' έφρευαν γιά να κρουφτούν μίση τα πιάση και τα σκλαβώση. Άνθρωπο όμως δεν απάντησε κανένα, γιατί εκεί-πέρα ήταν έρημιά.»

Ταχυρίζοντας, βρήκε χάρω ένα ψαθάκι και το φόρεσε. Σε λίγο

έφτασε απέξω από ένα σπίτι. «Νά, είπα, εδώ-μέσα κατοικούν άνθρωποι. Ήθελα νάβλεπα, τί έντύπωση θα τους κάνω; Θα... με γνωρίσουν;»

Και σκορφάλωσε ως ένα παράθυρο και κρυφοκοίταξε μέσα από τα γυρτά παραθυρόφυλλα.

Στην κάμαρα εκείνη ήταν μια γυναίκα που άλεθε καφέ, μια γάτα που στεκόταν κοντά της και την κοίταζε, κι' ένας παπαγάλος που έκανε γυμναστική γύρω στο κλουβί του.

Η Φουντούκω άνοιξε λιγάκι τα παραθυρόφυλλα και πρόβαλε το κεφάλι της.

«Η γυναίκα, η γάτα κι' ο παπαγάλος άκουσαν τον χροτό και στράφηκαν προς το παράθυρο... «Ω, τί έγινε άμα είδαν εκείνο το σκυλάκρο!.. Η γυναίκα έφοξε κάτω το μύλο του καφέ, η γάτα έφυγε με τα τέσσερα νιαουρίζοντας άγρια, κι' ο παπαγάλος πέταξε τρομαγμένος με κάτι στριγγιές, που φοβήθηκε κι' η Φουντούκω.»

— Βοήθεια! φώναξε η γυναίκα.

— Βοήθεια! φώναξε κι' ο παπαγάλος, που ξανάλεγε ό,τι άκουγε.

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΙΑ ΜΑΡΘΑ

Η ΚΟΚΕΤΤΑ

Τα πιό άπλά, τα πιό άσήμαντα πράγματα είναι εκείνα που πληγώνουν κάποτε βαθύτερα την παιδική καρδιά. Κι' αυτό πιστοποιήθηκε γιά μια φορά ακόμα με την παρακάτω ιστορία που μου διηγήθηκε η κυρία Μίνα. Καθώς τριγυρίζαμε κείνο τό πρωί γιά να μου δείξη τα νέα φυτώρια στο άπέραντο κήμα της, την προσοχή μου τράβηξε ένα σπιτάκι μοναχικό, πνιγμένο σ' άγιάκλημα και σκιασμένο από φουντωτές καταπράσινες άμυδαλιές.

Η κυρία Μίνα μου εξήγησε πως χρειαίμευε γιά διαμονή στον έπιστάτη τους που ζούσε εκεί με τη γυναίκα του και το παιδάκι τους, ένα χαριτωμένο καστανό άγοράκι έφτά-όκτώ χρονώ, που μόλις τό πήρε ή ματιά μου από μακριά, γιατί, έπως παρατήρησα, ή παρουσία μας τόκανε ν' άνεβή βιαστικά τη σκαλίτσα και να χωθή μέσα.

— Έρρίκο, του φώναξε ή κυρία

Μίνα, να σέ δω, παιδί μου. Ρικάκι, στάσου!

Μά ό μικρός είχε γίνει άφικτος πιά. Κείνη τή στιγμή μās πλησίασε ή μητέρα του, μια δροσερή νέα, που στάθηκε μπροστά μας ντροπαλά και χαιρέτησε με σεβασμό. Έίχε αντίληφθει δλη τή σκηνή που γινε με τό γιό της κι' είπε στενοχωρημένη:

— Τί θα γίνωμε, κυρία, μ' αυτό τό παλιόπαιδο, κι' εγώ δεν ξέρω. Δεν λέει να βάνη μυαλό. Μανία του μπήκε με δαυτό! Και σάν του είπαμε, γιά να τό πάρη άπόφαση πιά, πως έσεις τό θελήσατε έτσι, τάχα φρονίμεψ; Σας είδε και πήρε δρόμο. Τό άμυαλο, τό θεότρελλο!

— Μή λές τέτοια λόγια γιά τό παιδί, τής είπε με μια φωνή γλυκειά, έλο καλοσύνη, ή κυρία Μίνα. Η λύπη του θα σήση σιγά-σιγά. Έπείρε καλά δι. μόνο έμεεις φταίμε σ' αυτή τήν ιστορία. Πού να φανταζόμαστε όμως τό κακό που θα κάνουμε σ' αυτή τήν τρυφερή, άθώα ψυχή; Κι' ή κυρία Μίνα, καθώς άπομα-

κρυνόμαστε άπ' τό σπιτάκι, ίκανοποιώντας τή δίκαιη περιέργειά μου, άρχισε να διηγείται.

* * * Ένα βράδυ, πριν τρείς μήνες περίπου, τήν ώρα που ό Χρήστος, έ έπιστάτης μας, με τόν Έρρίκο γύριζαν στο σπίτι τους φωνισμένοι, είδαν δι. ένας ξένος σκύλος τους άκολουθούσε. Στην άρχή δεν του δώσανε προσοχή. Άλλ' ή έπιμονή του ζώου να βαδίξη μέσ' στα πόδια τους, τους έκανε να ξαναστραφούν. Ο έπιστάτης μας πρόσεξε μήπως γνώριζε αυτό τό σκύλο, μά δχι, δεν τόν είχε ξαναδει ποτέ.

Ήταν ένα ζώο με μια άδυναμία υπερβολική, κοκκαλιάρικο, χωρίς πνοή. Γύρισε τότε και τώδιωξε. Έκείνο άπομακρόνηκε λίγα βήματα και περίμενε. Μόλις όμως αυτοί ξανάρχισαν να περπατούν, να τό πάλι πίσω τους! Ο Χρήστος έκανε να πάρη πέτρα, άμέσως ό σκύλος τραδήχηκε. Άλλά καθώς γύρισαν να προχωρήσουν, βρέθηκε πάλι στα πόδια τους!

«Όλη αυτή ή σκηνή κίνησε ζωηρό τό ένδιαφέρο του Έρρίκου γιά τό φτωχό ζώο. Κρατημένος άπ' τό χέρι του πατέρα του, που τόν τραβούσε βιαστικά, γύριζε κάθε τόσο να δη άν πηγαινή κοντά ό σκύλος. Κι' όσο έβλεπε να τους άκολουθη βήμα προς βήμα, φώναζε όλοένα χαρούμενα: «Άχ, νάτος πατέρα, νάτος έρχεται πάλι!» Όσπου σιγά-σιγά άρχισε κι' ό Χρήστος να τόν λυπάται. Και τόν φώναζε. Ο σκύλος πλησίασε άτολμα. Μόλις όμως τόν χάριδεψε εκείνος και του είπε έμπρός, έλα!», κούνησε τήν ουρά του κι' άρχισε να τρέχη μπροστά άπ' τα νέα του άφεντικά καταχαρούμενος. Όταν έφτασαν στο σπίτι, του κάνανε έλοι χίλιες-δυό περιποιήσεις κι' άφου ό σκύλος έφαγε καλά, άποκοιμήθηκε κουλουριασμένος σέ μια γωνιά.

Η χαρά του μικρού Έρρίκου γιά τόν καλό φίλο που του χάρισε κείνο τό βράδυ ό πατέρας του, ήταν άπεριγράπτη. Δεν έπαυε να διηγείται στη μητέρα του πως τους άκολουθούσε στο δρόμο, πόσο λυπημένος τραδιόταν όταν τόν έδιωχναν και πόσο χάρηκε όταν στο τέλος ό πατέρας του συγκατένεψε να τόν πάρουν. «Όλ' αυτά τα μάθαμε τήν άλλη μέρα τό πρωί άπ' τόν ίδιο τόν έπιστάτη μας, κι' όπως ήταν φυσικό, του έπιτρέψαμε να κρατήση τό σκύλο.

Με τήν καλή τροφή και τήν περιποίηση, σέ λίγο διάστημα, αυτός άλλαξε όλωσδιόλου. Τα πλευρά του γέ-

μισαν, τό τρίχωμά του έγινε στυλινό, τα μάτια του κι' οι κινήσεις του ήταν τώρα έλο ζωή.

Ο Έρρίκος τρελαινόταν να παίξη μαζί του. Μοιραζόταν μ' αυτόν τό ψωμί του, παράδαιναν στο τρέξιμο, ήθελε να τόν μάθη να κάθεται «σούζο» κι' όταν εκείνος άντιστεκόταν, τόν μάλλον με λόγια χαδιάρικα, τρυφερά. Άλλά κι' ό Χρήστος έλάτρευε τώρα τό ζώο. Τό είχε βγάλει Κοκέττα κι' έλεγε συχνά: «αυτό τό ζώο είναι έξυπνο σάν άνθρωπος. Μόνο ή μυιά του λείπει.» Του είχε κάνει κι' ένα όμορφο περιλαίμιο πέτσινο, που είχε άπάνω σέ μια πλακίτσα μεταλλινή χαραγμένες αυτές τίς λέξεις: «Όνομάζεται Κοκέττα, άνήκει στον έπιστάτη Χρήστο», κι' ένα εύλινο σπιτάκι, πολύ νόστιμο, γιά να κοιμάται.

Άλλά δεν πέρασαν δυό μήνες και τα πράγματα άρχισαν ν' αλλάζουν. Η Κοκέττα μās φανέρωσε μερικά έλαττώματα πολύ κακά. Πρώτα-πρώτα φώναζε με τό παραμικρό τή νύχτα και σήκωνε όλους τους άλλους σκύλους μας στέ πόδι. Γαύγιζαν αυτοί, γαύγιζαν και τών γειτόνων και χαλούσαν τόν κόσμο άπ' τίς φωνές.

Ήταν βραδυές που δε μās άφηναν να κλείσουμε μάτι. Πάντα όμως τό σύνθημα τώδινε ή Κοκέττα.

Έπειτα ήταν τρομερά λαίμαργη. Η μαγειρίτσα διαρκώς έκανε παράπονα πως τό σκυλί τριγύριζε δλη μέρα σχεδόν έξω άπ' τήν κουζίνα, μπερδεύονταν στα πόδια της και καιροφλατούσε ποτέ θα ξεχάση κάτι στή μέση γιά ν' άπλώση τό μακρό λαιμό του μ' έπιτηδεϊότητα και να τ' άρπάξη. Κι' όταν οι δηρύτες άναγκάζονταν να τό χτυπήσουν γιά να φύγη, πήγαινε και στριμωχνόταν σέ μια γωνιά, κλαθμηρίζοντας τόσο άσχημα, τόσο έννευριστικά, που μās άναστάτωνε όλους στο σπίτι. Τρώμαζε ό καϊμένος ό Χρήστος να τό περιμαζέψη. Η Κοκέττα άρνιόταν να τόν άκολουθήση κι' άγρίευε κάθε φορά που τής έδειχνε τό μπαστούνη του...

Μας είχε γίνει κακός μπελός, κι' έλοι τό βλέπαμε πως έπρεπε να λείψη. Ο Χρήστος λυπημένος, άλλα βλέποντας κι' αυτός τήν ανάγκη, γύρευε να τή δώση σέ κανένα γνωστό του, που να κάθεται άλλο, μά κανένας δεν τήν ήθελε. Τότε άποφάσισε να τή στείλη μακριά κι' άνέθεσε σέ κάποιο φίλο του άμαξά να πάρη τό σκυλί και να τό άφήση σέ κανένα έρημικό μέρος, ώστε να χάρη τα ίχνη μās. Κι' έτσι έγινε. Άλλά τό ίδιο βράδυ ή Κοκέττα ξαναγύρισε!

Η άφοσίωσή της αυτή μās συγκίνησε, και παραδλέοντας τα έλαττώματά της, είπαμε να τήν κρατήσουμε, άφου συμφωνήσαμε με τό Χρήστο να τήν έχη δλη μέρα δεμένη έξω άπ' τό σπιτάκι της γιά να μη μās ένοχλή. Έκει ό Έρρίκος, καθώς μου είπε ύστερα ό πατέρας του, τήν έμαθε να κάθεται «σούζο», να πηδά μέσ' άπ' τό τόξο τών χεριών του, ακόμα και να χαιρετά. Κι' όλα πήγαιναν πάλι καλά.

Ένα μεσημέρι όμως ή Κοκέττα —πως τό κατάφερε να κόψη τήν άλυσιδα; — μπαίνοντας ύπουλα στήν κουζίνα, άρπαξε μπροστά στα μάτια της μαγειρίτσα ένα κοτόπουλο ψημένο. «Ε, μά αυτό ήταν πιά πάρα πολύ! Ο άδερφός μου, που είναι, έπως ξέρεις, ό κύριος του κτήματος αυτού, θύμωσε γιά καλά. Φώναζε άμέσως τόν έπιστάτη και του είπε αυστηρά: «Ένωσ' ως άδριο τί πρωί νάχης πνίξει αυτό τό ζώο. Πρέπει να λείψη άπ' εδώ έπιτέλους. Τό κατάλαβες;» Εκείνος δεν έφερε αντίρρηση. Παρ' δλη τήν άγάπη του γιά τό ζώο αυτό, έβλεπε πόσο δικιο είχε ό κύριός του κι' όποσθέθηκε να έκτελέση τή διαταγή.

Όταν όμως τό βράδυ έκανε λόγο στο σπίτι του, ό Έρρίκος που ήταν μπροστά, χάλασε τόν κόσμο άπ' τίς φωνές και τα κλάμματα.

Τι, θα τού στεροσαν και μ' ένα τόσο σκληρό τρόπο, τήν άγάπη μένη του συντροφιά, τόν πιό πιστό και λατρευτό του φίλο; Αυτό δε θα γινόταν ποτέ! Αν επέμεναν τόσο πολύ οι κύριοι, να λείψη άπ' τή μέση, καλύτερα να φύγουν κι' αυτοί, να πάνε να ζήσουν άλλο, μακριά, μά δχι να τους χωρίσουν. Κι' έκλαιγε όλοένα με πόρινα δάκρυα, μ' άκράτητα άναφιλητά.

Μετανοιωμένος ό πατέρας του που μίλησε μπροστά του χωρίς να σκεφθή, κοίταζε με τή γυναίκα του να τόν ήσυχάσουν. Μά έπειδή ό μικρός δεν έπαυε, άναγκάστηκε στο τέλος να τόν χτυπήση... Ο καϊμένος ό Χρήστος! Όταν προχτές —γιατί μόλις προχτές κατά τόχη άνοιξαμε αυτή τήν όμιλία — άναγκάστηκε να μου πη αυτές τίς λεπτομέρειες, φαινόταν πολύ στενοχωρημένος μ' ό,τι έγινε. «Κακιά ώρα θα ήταν που τ' απάντησα στο δρόμο τό παλιόσκυλο και σκέφθηκα να τό μαζέψω, μου έλεγε. Έγινε αυτό αίτια κι' έσεις να ένοχληήτε και τό δικό μου σπιτικό να γίνη άνάστατο.»

Δεν είναι όμως όπως τό λέει. Ίσα-ίσα ή ιστορία αυτή με τό φτωχό ζώο, που δε μās έκανε στο κάτω-κάτω τό-

σο μεγάλο κακό, όσο, με τήν άπερισκεψία μας, του κάναμε έμεις, μās φανέρωσε τρανά τήν πίστη και τήν άφοσίωση του καλού μας έπιστάτη, που θυσιάζοντας τή συμπάθειά του σ' ένα ζώο, που έπιτέλους εκείνος τό είχε σώσει κι' είχε κάθε δικαίωμα να φροντίξη γιά τή ζωή του και να τ' αγαπά, κι' ακόμα πού, προτιμώντας να λυπήση τό παιδί του, παρά να ζητήση από μās κάποια έπιείκεια ή συμβιβασμό, πήρε τήν άλλη μέρα πρωτ-πρωί τή σκύλα και τήν εξαφάνισε στον ποταμό.

Φαίνεται όμως πως τό καθήκον μίλησε πολύ δυνατά στήν καρδιά αυτού του ποιοτή όηρρέτη.

Άλλά κάτι που με συγκίνησε ακόμα πιό βαθιά, είναι ή σκηνή που έγινε με τόν Έρρίκο άπ' τό βράδυ.

Δίγη ώρα πριν πλαγιάσει ό μικρός, —όπως μου είπε ό πατέρας του, που τόν παρακολούθησε κρυφά, — θέλησε ν' άποχαιρετήση γιά τελευταία φορά τόν αγαπημένο του σύντροφο. Ο σκύλος μισοκοιμόταν στή γωνιά του και τόν πλησίασε άθρόυδα. Έσκυψε τότε, τόν χάριδεψε τρυφερά στή ράχη, στο κεφάλι, στο πρόσωπο, ένω εκείνος άνασηκώθηκε κοινώνοντας τήν ουρά του χαρούμενα. Τότερα τόν έβαλε να τού κίνη βρα παιχνίδια τόν είχε μάθει, και κάθε τόσο, σφίγγοντας τον παράφορα, του έλεγε: «Κοκέττα, μικρούλα μου, Κοκέττα. Πού θα μου πās, καμάρι μου; Πώς θα σέ χάσω;»

Δέκα φορές έκανε να τήν άφήση και πάλι ξαναγύριζε. Τέλος πήρε τήν άπόφαση και πήγε να πέση. Δλη νύχτα όμως δεν έκλεισε μάτι άπ' τήν ταραχή του κι' έτσι τό πρωί που τήν έπαιρνε ό πατέρας του, δεν παραστάθηκε, έπως ίσως θα τό έπιθυμούσε. Άλλά καλύτερα, γιατί θα τού στοίχιζε περισσότερο.

Σκέψου, δι. είναι τόσες μέρες από τότε κι' ακόμα ή λύπη δεν του πέρασε καλά. Βέβαια αυτό δεν θα κρατήση πολύ. Τα παιδιά λησμονούν τόσο εύκολα τίς πίκρες τους. Μά ωστόσο εγώ — πρόσθεσε ή κυρία Μίνα τελετώνοντας τή διήγησή της, συγκινημένη — θα έχω πάντα τήν τύψη δι. γίναμε αίτιοι να πονέση άληθινά ή τρυφερή ψυχή ενός τόσο ευαίσθητου μικρού...

(Διασκευή) ΚΑΛΙΟΠΗ Σ. ΚΟΡΣΟΠΑΤΗ

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ από MARK TWAIN

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

— "Αν ή μητέρα μου βρισκόταν στη θέση της και είχε διαβολική δύναμη, δεν θα διάταζε ούτε μια στιγμή να προκαλέσει μια θύελλα και να καταστρέψει ακόμη δόλοκληρη τη χώρα, αν μπορούσε μ' αυτό τον τρόπο να σώσει τη δική μου τη ζωή. Κι' άλλες μητέρες το ίδιο θα κάναν, σ' αυτό το κάθε μητέρα είναι όμοια με την άλλη. Είναι ελεύθερη, καλή μου γυναίκα, και σ' αυτό και το παιδί σου. Γιατί σ' εθεωρώ άθωα. Τώρα που δεν έχεις πια να φοβάσαι τίποτε, γιατί σου δόθηκε χάρη, βγάλε τις κάλτσες σου. Αν μπορείς να μου παρουσιάσεις έναν ανεμοστρόβιλο, τότε θα σε κάνω πλούσια.

"Η γυναίκα που σώθηκε έτσι ανέλπιστα από τον θάνατο, ευχαρίστησε τον Τόμ με θερμά λόγια ευγνωμοσύνης κι' ύστερα προθυμοποιήθηκε να βγάλει τις κάλτσες της, ενώ ο Τόμ την κοιτάζε με άφθαστη περιέργεια και με κάποια άμηχανία. Οι αδελκοί δεν έκρυβαν τη στενοχώρια και τη δυσφορία τους. Η γυναίκα γύμνωσε όχι μονάχα τα δικά της πόδια μα και του παιδιού της, και ήσαν πρόθυμη να προκαλέσει ως κι' ένα σεισμό ακόμη για να ευχαριστήσει τον βασιλιά. Μα ωστόσο τίποτε δεν έγινε.

"Ο Τόμ είπε στο τέλος άναστενάζοντας ελαφρά.

— "Άφρονε, μην κοπιάζεις άδικα. Όλη η δύναμή σου χάθηκε. Πήγαινε στο καλό. Αν όμως τόχη και σου ξαναγυρίσει πίσω, τότε μη με λησμονήσεις και έλα να μου κάνης ένα μικρό ανεμοστρόβιλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.
Τό επίσημο γεύμα

"Η ώρα του φαγητού πλησίαζε. Μά, περίεργο πράγμα, ο Τόμ δεν ένοιαζε πια την ίδια άγωνία. Μια κάποια δειλία αισθανόταν ακόμη, αλλά κάθε φόδος είχε εξαφανιστεί. Όλα τα τελευταία περιστατικά τον έκαναν να αποκτήσει μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση. Γρηγορώτερα απ' ό,τι ένας μεγάλος σ' ένα μήνα, ο Τόμ μέσα σε τέσσερις ημέρες είχε άφομοιωθεί με το καινούργιο περιβάλλον, και στην περίπτωση αυτή επιβεβαιώθηκε άλλη μια φορά πόσο πιδ εύκολα συμμορφώνεται ένα παιδί με τις διαφορετικές συνθήκες της ζωής.

"Ας πάμε στη μεγάλη αίθουσα των συμποσίων για να ιδούμε τις προετοιμασίες του τραπέζιου, ένόσω

ο Τόμ ντύνεται από τους θαλαμηπόλους του. Η αίθουσα αυτή είναι άπεράντη και το ταβάνι στηρίζεται σε επίχρυσες κολόννες. Οι τοίχοι καθώς και το ταβάνι είναι στολισμένοι με λαμπρές τοιχογραφίες. Στην πόρτα στέκονται άκίνητοι σαν αγάλματα δυο στρατιώτες της φρουράς με την μεγαλόπρεπη γραφική στολή τους και με τα δώρατά τους στα χέρια. Στη γαλαρία επάνω ψηλά έχουν τη θέση τους οι μουσικοί, και ένα πλήθος πλούσιοι άστοι με τις γυναίκες τους συνωστίζονται για να ιδούν τον βασιλιά να γευματίζει. Στο μέσο της σάλας, τοποθετημένο σ' ένα ψηλό βήθρο, βρισκεται το τραπέζι όπου θα φάη μόνος του ο Τόμ. Οι άρμόδιοι αδελκοί στρώνουν το τραπέζι με μεγάλη επισημότητα και σύμφωνα με όλους τους κανόνες της εθιμοτυπίας. Και κάθε φορά που θα τοποθετήσουν ένα πηρούνι ή ένα πιάτο επάνω στο τραπέζι, υποκλίνονται βαθιά ωςάν να ήταν ο ίδιος ο βασιλιάς μπροστά.

"Επιτέλους οι επίσημες προετοιμασίες πέρνουν τέλος και από μακριά, από την άκρη των άπεράντων διαδρόμων, άκούγεται ένα σάλπισμα και η φωνή «Τόπο στο βασιλιά! Τόπο στην Αυτού Μεγαλειότητα τον βασιλιά». Οι φωνές αυτές και τα σαλπίσματα που κάθε τόσο επαναλαμβάνονται, έρχονται όλοένα και κοντότερα, και στο τέλος άντηχει έντελώς κοντά πια η φωνή «Τόπο στον βασιλιά» και η πομπή παρουσιάζεται προχωρώντας μ' επίσημο βήμα. Μπροστά έρχονται οι εδγενείς, οι βαρώνοι, οι κόμητες, οι έππότες του παρασήμερου της περικνημίδας, όλοι πλουσιοντυμένοι και με γυμνά το κεφάλι. Τους ακολουθεί ο καγκελάριος που περπατεί ανάμεσα σε δυο έππότες. "Ο ένας απ' αυτούς κρατεί το βασιλικό σκήπρο κι' ο άλλος το σπαθί του βασιλιά με τη μύτη γυρισμένη καταπάνω. Ύστερα έρχεται ο ίδιος ο βασιλιάς, που την εμφάνισή του χαιρετίζουν δώδεκα σάλπιγγες και άλλα τόσα ταμπούρα, ενώ το πλήθος που είναι μαζεμένο στις γαλαρίες, σηκώνεται όρθιο και φωνάζει: «Ο Θεός να σώζη τον βασιλιά!» Από πίσω του τέλος έρχονται οι αδελκοί που αποτελούν την ιδιαιτέρα του υπηρεσία, και δεξιά κι' άριστερά βαδίζει η τιμητική του φρουρά που την αποτελούν πενήντα εδγενείς όπλισμένοι με χρυσά πελέκια.

"Όλη αυτή η παράτα ήταν πολύ ώραία και μεγαλόπρεπη, κι' η καρδιά του Τόμ κτυπούσε δυνατά από συγκίνηση και περιφάνεια, και τα μάτια του έλαμπαν ζωηρά. Προσπαθούσε να ακολουθήσει δυο καλύτερα μπορούσε τις οδηγίες που του είχαν δώσει. Χαιρετούσε μ' εδγένεια το πλήθος που τον ζητωκραύαζε κουνώτας το κεφάλι του, κι' έλεγε πότε-πότε: «Ευχαριστώ, ευχαριστώ, πιστέ μου λαέ!».

Κάθισε στο τραπέζι δίχως να βγάλει το καπέλλο του, κι' αυτό το έκανε χωρίς καμιά δυσκολία και χωρίς να του το συστήση κανείς. Γιατί το να κάθεται στο τραπέζι με το καπέλλο στο κεφάλι, αυτό ήταν προνόμιο μονάχα του βασιλιά, μα ήταν κιόλας συνήθεια στις λαϊκές τάξεις που άνηκε ο Τόμ, ενώ στην άστική τάξη και στην τάξη των εδγενών το θεωρούσαν για μεγάλη άπρέπεια, όπως άλλωστε το θεωρούν και τώρα.

Μόλις κάθισε ο βασιλιάς στο τραπέζι, η πομπή διαλύθηκε και οι αδελκοί παρατάχθηκαν σύμφωνα με τον βαθμό τους πίσω από τον Τόμ, και έμειναν όρθιοι κι' άκίνητοι έλη την ώρα που κράτησε το γεύμα.

"Αμέσως ύστερα παρουσιάστηκαν οι βασιλικοί σεργιάντες που σχημάτισαν μια μακριά σειρά από το τραπέζι ως την πόρτα της σάλας. Τις πιαντες με τα φαγητά που έρχόνταν, τις περνούσαν ο ένας στον άλλον και ο τελευταίος τις τοποθετούσε επάνω στο τραπέζι.

"Ο Τόμ έτρωγε με μεγάλη δρεξη, μ' έλο που γνώριζε ότι πάνω από εκατό ζευγάρια μάτια κοιτάζαν κάθε μπουκιά που θάβαζε στο στόμα του και τον παρατηρούσαν με τέτοια προσοχή, ωςάν τα φαγητά που έτρωγε να ήταν από μπαρούτι και σαν να περίμεναν να τον δουν να τιναχτεί από στιγμή σε στιγμή σε χίλια κομμάτια. Έπρόσεχε να μην βιάζεται και να μην κάνει τίποτε μονάχος του, αλλά περίμενε όπομονετικά να του δώσει το ψωμί ή το νερό ο άρμόδιος αδελκός γονατίζοντας πρώτα μπροστά του. "Ετσι τα κατάφερε ως το τέλος χωρίς κανένα παρατάγωδο, και η επιτυχία του ήταν μεγάλη και άναμφισβήτητη.

"Όταν επιτέλους τέλειωσε το γεύμα και ο Τόμ με την λαμπρή του συνοδεία γύρισε πίσω στα ιδιαίτερα δωμάτια του, ένω σ' αυτά του άντηχούσαν τα σαλπίσματα και οι ζητωκραυγές του πλήθους, σκέφθηκε ότι με μεγάλη του ευχαρίστηση θα δεχόταν να επαναληφθή αυτή η δοκιμασία.

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΕΔΙΘ ΝΤΕ ΦΕΡΛΑΚ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ από MARGUERITE BOURGET

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

"Εδώ ή γριά σταμάτησε. Την είχα εξαγνίσει ή μεγάλη προσπάθεια που έκαμε για να μιλήσει και να πη έλ' αυτά τα φοβερά... "Η λαίδη Σθενσενχάμ είχε κλείσει τα μάτια της και τα συλλογιόταν. "Η Μπέλλα λοιπόν δεν ήταν άνεψιά της! Το κακό αυτό κορίτσι δεν το είχε τίποτα! Και —ώ εύτυχία! — ή "Εδίθ, ή αγαπημένη της κορούλα, ή Ντιζετούλα της ζούσε!

"Αλλ' αν είχε πεθάνει από τη φτώχεια, από τις στέρσεις;... "Ανοιξε τα μάτια της με τρόμο και τη ρώτησε.

— Κι' ή κόρη μου, ή Ντιζέτ μου, τί έγινε;

— Σταθίητε!... Δέν μπορώ πια... Δόστε μου πάλι απ' αυτό το γιατρικό... Πρέπει να τα πη έλα!

"Η φωνή της ήταν οδυμένη. "Η λαίδη Σθενσενχάμ της έδωσε γρήγορα ακόμα μια κουταλιά απ' το τονωτικό της. "Η έτοιμοθάνατη ξαναζωήρεψε λίγο. Κι' εξακολούθησε:

— Εξέρω... ναί, ξέρω τί έγινε ή Ντιζέτ... Τις προάλλες έπεσε στα χέρια μου το ήμερολόγιό της... και διάβασα τις περιπέτειές της από τότε που χωριστήκαμε...

"Την είχαν κλέψει για να πάρουν λύτρα... Στην αρχή δέν άνησύχησε... "Ηταν βέβαιη πως θα τη ζητούσατε και θα πληρώνατε δυο-δυο. Σας είχε γράψει... Πέρασαν όμως ένας-δυο μήνες και καμιά είδηση

δέν είχε... Δέν ήξερε πως τη γομίζατε νεκρή κι' άπορούσε πως δέν στέλνατε να την πάρετε, να τη σώσετε...

"Επιτέλους, με χίλιους κινδύνους κατάφερε να φύγει κρυφά απ' το σπίτι, όπου την είχαν κλεισμένη οι κακούργοι, και να φτάσει στη Λυόν. "Εκεί έμαθε το ναυάγιο και φαντάστηκε πως χαθήκατε και σεις... Γιατί ζήτησε και διάβασε τον κατάλογο των ταξιδιωτών που σώθηκαν... "Η δυστυχιμένη! δέν ήξερε πως όταν ο γέρο-λόρδος Σθενσενχάμ σας έκαμε κληρονομός του, άπαιτησε ρητά να φήσετε τ' όνομά σας ντε Φερλάκ και να έκαναπάρετε το δικό του...

"Φυσικά, στον κατάλογο των σωσμένων, ή "Εδίθ γύρευε να βρη κόμης και κόμησα ντε Φερλάκ... "Τόνομα λόρδος και λαίδη Σθενσενχάμ, όπως σας είχε ο κατάλογος, της ήταν όλοωςδιόλου άγνωστο... "Αλλά και το Πρακτορείο την πληροφόρησε πως κανένας Φερλάκ δέν είχε σωθεί...

"Ετσι ή δύστυχη μικρή συμπέρανε πως ήταν πια όρφανή... Κι' εξήγησε πως δέν έλαβε άπάντηση στα γράμματά της, πως δέν είχε φανει κανένα να τη ζητήσει, να την πάρη απ' τα χέρια των ληστών. Γιατί τα γράμματα είχαν έπιγραφή «προς τον κ. ντε Φερλάκ» — και τα δικά της, και των ληστών — και το ταχυδρομείο, που δέν ήξερε παρά το λόρδο Σθενσενχάμ, τα γύρισε πίσω με τη σημείωση «άγνωστος».

"Η Μπέλλα, όταν ήθε, σας έδειξε αυτά τα γράμματα... (Σελ. 288, στ. γ')

"Η ήγουμένη του μοναστηριού που είχε περιμαζέψει την "Εδίθ, φρόντισε να μάθη αν ή μικρή δέθεν όρφανή μπορούσε να πάρη την περιουσία των γονιών της. "Ο συμβολαιογράφος της κοινότητας έψαξε στο κτηματολόγιο να ιδη αν ο κύργος των Φερλάκ και το μέγαρο του βουλευάρτου Σαιν-Ζερμαίν άνηκαν ακόμα στην οικόγένεια φυσικά, τα βρήκε σ' όνομα Σθενσενχάμ. Και μη ξέροντας την άλλα-

"Εγώ, μ' έναν άνθρωπο που τον έκαμα συνένοχο, έκλεψα το κόσμημα..."

γή, είπε πως αυτά τα χτήματα, μια που χάθηκε ή κληρονομία, τα πήρε το δημόσιο. Δέν μπορούσαν να κάμουν τίποτα, γιατί ή "Εδίθ δέν είχε κανένα χαρτί που να μαρτυρή την ταυτότητά της. "Ο έφημέριος του Φερλάκ, που τον παρακάλεσαν να πη για την "Εδίθ, άρνήθηκε γιατί κι' αυτός έπίστευε πως ή άληθινή είχε πεθάνει κι' αυτή που παρουσιάζονταν με τ' όνομά της, ήταν ψεύτικη. "Ετσι ή δυστυχιμένη μικρή δέν είχε πια ούτε οικόγένεια, ούτε περιουσία. "Αλλά, όπως φαίνεται από το ήμερολόγιό της, έκλαιγε περισσότερο για το πρώτο παρά για το δεύτερο... Τι την ένοιαζε για τη χαμένη περιουσία, αφού δέν είχε πια τους αγαπημένους της!... Κι' έμεινε με τα όρφανά του μοναστηριού.

Και πάλι ή Τζαίνη σταμάτησε. "Αχ! θάχε τη δύναμη ν' άποκαλύ-

ψη τὸ βαρὺ μουσικὸ τῆς ὡς τὸ τέλος; — Πῶς θὰ ὑπέφερε ἡ μικροῦλα μου! φιθύρισε ἡ λαϊδὴ Σθενοναχάμ... Είναι ἀκόμη ἐκεῖ; . . . Μίλησε, Τζαίνη, πές μου! . . .

(Ἀκολουθεῖ) ΒΑΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΝΙΑ

ΑΘΗΝΑ-ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΟ ΑΡΝΑΚΙ

Ἀγαπητοί μου,

ΑΥΤΟΝ τὸν καιρὸ, διάβασα ἕνα σωρὸ πασχαλινὰ διηγήματα. Ἄλλα μοῦ τὰ ἐστεῖλαν γιὰ νὰ τὰ κρίνω καὶ νὰ τὰ δημοσιεύσω. Ἄλλα τὰ βρήκα δημοσιευμένα σ' ἐφημερίδες καὶ περιοδικά. Πολλὰ ὡς κύρια θέμα εἶχαν τὸ πασχαλινὸ ἀρνάκι. Ἄλλα καὶ κανένα σχεδὸν ἀπὸ τὰλλα δὲν τὸ ξεχνούσε: Ὅπως δὲν γίνεται, βλέπετε, Πάσχα χωρὶς ἀρνί. ἔτσι καὶ πασχαλινὸ διήγημα χωρὶς ἀρνάκι. Κι' αὐτὴ εἶναι ἡ διαφορά. Γιὰ τὸ Πάσχα ἀρκεῖ ἕνα ἀρνὶ ὅποιοδήποτε: μικρὸ, μεγάλο, ζωντανό, σφαγμένο, ἀδιάφορο. Γιὰ τὸ πασχαλινὸ ὅμως διήγημα πρέπει νάνα ἀρνάκι, δηλαδή μικροῦλι καὶ ζωντανό. Συνήθως, τὸ φέρνουν στὸ σπίτι πολλές ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὸ Πάσχα. Εἶναι κάτασπρο καὶ χαριτωμένο. Τὰ παιδιὰ παίζουν μαζί του, τὸ στολίζουν με περιλαίμιο, τοῦ κρεμοῦν κουδουνάκι, τοῦ δίνουν χορτάρι με τὰ χέρια τους, καὶ στὸ τέλος τὸ συνήθιζον καὶ τὰγαποῦν τόσο πολὺ, ὡστε συλλογίζονται με φρίκη πῶς μεθαύριον θὰ τὸ σφάζουν καὶ θὰ τὸ φήσουν στὴ σούβλα. Κι' ἀπὸ δῶ ἀρχίζει τὸ δράμα. Τὸ καίμενο τὸ ἀρνάκι! Οἱ μικροὶ τοῦ φίλοι εἶναι ἀπαρηγόρητοι. Κλαίνε, παρακαλοῦν, φοβερίζουν, χαλοῦν τὸν κόσμο. Οἱ μεγάλοι ἀναγκάζονται νὰ σοφισθοῦν τεχνάσματα γιὰ νὰ σφάζουν τὸ ἀρνάκι κρυφά. Τὰ παιδιὰ τότε τὸ παίρνουν ἀπόφαση. Ἀρχίζει ἡ διασκέδαση τῆς σούβλας. Μερικὰ ὅμως ὑπερευαίσθητα ἐπιμένουν στὴ λύπη τους καὶ στὴ μελαγχολία. Καὶ με κανένα τρόπο δὲν θέλουν νὰ φανε ἀπὸ τὸ ἀγαπημένο ἀρνάκι ποῦ σφάχτηκε καὶ φήθηκε—τὸ καίμενο!

Ἄλλὰ εἴτε παρηγορημένη, εἴτε ἀπαρηγόρητη, ἡ παιδικὴ αὐτὴ λύπη εἶναι πάντα μεγάλη, καὶ μοῦ φαίνεται πῶς δὲν κάνουν καλά, ὅσοι ἔχουν μικρὰ παιδιὰ, νὰγοράζον ζωντανὸ τὸ ἀρνὶ τοῦ Πάσχα καὶ νὰ τοὺς τὸ ἀφίνουν νὰ τὸ παίξουν καὶ νὰ τὸ θρέψουν πολλές ἢ λίγες ἡμέρες. Ἀκριβῶς γιὰτὶ εἶναι τόσο ἁμορφο, τόσο χαριτωμένο πλάσμα ἕνα μικρὸ, ἄσπρο κι' ἀθῶο ἀρνάκι. Ἐμπνέει πολὺν οἴ-

κτο, πολλὴν ἀγάπη, καὶ μεγάλοι ἀκόμη τὰγαποῦν καὶ τὸ λυποῦνται. Φυσικώτατο λοιπὸν εἶναι νὰ ξετρελαίνονται τὰ παιδιὰ με τὸ ἀρνάκι τους καὶ νὰ τοὺς κοστίζει πολὺ τὸ τραγικὸ τοῦ τέλους. Γιὰ τὰλλα, ποῦ τὰ νοιάζει καὶ τόσο. Δὲν πηγαίνει ὁ νοῦς τους στὴν πρωτοτερινὴ τους κατὰσταση, δὲν φαντάζονται πῶς χιτὲς ἀκόμα ἦταν ζωντανά, κάτασπρα, χαριτωμένα κι' ἀγαπησιάρικα σὰν τὸ δικό τους. Καὶ θυμοῦμαι τώρα ἕνα μικρὸ διήγημα ἑλληνικὴ συγγραφέα ποῦ μοῦ ἔκαμε μεγάλη ἐντύπωση ὅταν τὸ διάβασα. Περιγράφει τὸ κοπάδι ποῦ τὸ δηγῶν μέσ' ἀπ' τοὺς δρόμους τῆς πόλης στὴν Ἀγορὰ. Μπροστὰ τὸ ζυγούρι, σοδαρὸ καὶ μεγαλόπρεπο μετὰ τὸ στροφογυριστὰ του κέρατα καὶ τὰ μακριὰ του γένια. Εἶναι ὁ ἀρχηγός. Ὅλα τὸν ἀκολουθοῦν τυφλά. Καὶ βιτὴ φωτιά νὰ πῆση, θὰ πέσουν κατόπι του. Νὰ κι' οἱ προβατίνες με τάρνανά τους. Ἄλλα μικρά, ἄλλα μεγαλύτερα, ἄλλα ἄσπρα, ἄλλα παραδάλα. Πῶσα εἶναι! Ὁ δρόμος γεμίζει ἀπὸ ἀρνάκια. Καὶ τὰ παιδάκια, στέκονται στὸ πεζοδρόμιο καὶ βλέπουν μαγεμένα τὴν παρέλαση. Ἄλλὰ ἕνα ἀρνάκι κουτσάινει. Τὸ καίμενο! Κάπου ἔχει πληγώσει ἕνα τοῦ ποδαράκι. Εἶναι, ματωμένο. Κι' ἕνα παιδάκι, ποῦ τὸ βλέπει, τὸ λυπάται πολὺ.

— Ἀχ, τὸ καίμενο τὸ ἀρνάκι! φωνάζει. Κοιτάξτε! κουτσάινει! Ἀχ, ἔχει σπάσει τὸ ποδαράκι του! . . .

Κι' ὅμως ἀπὸ τάρνανά ἐκεῖνα, ποῦ τρέχουν τώρα χαρούμενα, κανένα δὲν θὰ ζῆ ὡς αὔριο. Ὅλα θὰ πούληθον στὴν Ἀγορὰ καὶ θὰ σφαχτοῦν γιὰ τὸ Πάσχα. Ἄλλὰ τὸ παιδάκι δὲν τὸ συλλογίζεται αὐτό. Καὶ λυπάται μόνο τὸ ἀρνάκι ποῦ τὸ βλέπει νὰ κουτσάινει καὶ νάχη ἕνα τοῦ πόδι πληγωμένο, ματωμένο . . .

Θυμοῦμαι τώρα καὶ τίς δικές μου εὐαισθησίες, ὅταν ἦμουν μικρὸς καὶ μες φέρνανε στὸ σπίτι κανένα ἀρνάκι. Πῶς τὰγαποῦσα καὶ πόσο ἔκλαιγα ὅταν μες τῆσπαιρναν γιὰ νὰ τὸ σφάζουν! Μοῦ ἔκαν' ἐντύπωση προπάντων ἡ ἀγαθότη κι' ἡ ἐμπιστοσύνη του. Τὶ ἀκακο, τί ἡμερο πλάσμα! Τὸ σκυλάκι, τὸ γατάκι, καὶ τὰ πιὸ ἡμερα, μπροστὰ στὸ ἀρνάκι, εἶναι ἀγρία καὶ κανά. Τὸ γατάκι μες ἐφρευε πάντα καὶ τὸ κυνηγοῦσαμε. Καρμὰ φορὰ καὶ τὸ σκυλάκι. Συχνὰ ἀγρίευαν καὶ τὰ δῶδ. Τὸ ἀρνάκι ποτέ. Μὰς ἀκολουθοῦσε πάντα σὰν νάμαστε ἢ μάνα του. Στεκόταν νὰ τὸ πιάνομε, νὰ τὸ παίρνομε στὴν ἀγκαλιά μας, νὰ τὸ κάνομε ὥπως θέλομε. Δὲν ἔδραζε τὸ κακὸ στὸ νοῦ του

καὶ μόνο καλὸ περίμενε ἀπὸ μὰς. Ἦταν γεμάτο ἐμπιστοσύνη. Καὶ φαινόταν πῶς μ' ἀγαποῦσε τόσο, ὅσο οὔτε τὸ γατάκι, οὔτε τὸ σκυλάκι. Πῶς νὰ μὴ τὰγαποῦμε καὶ μετς; . . .

Μὰς τραβοῦσε ἀκόμα ἡ ἀσπράδα του, ἡ χάρη του, ἡ ὁμορφιά του. Καὶ τὸ θαυμάζαμε γιὰτὶ, ἐνῶ ἦταν τόσο μικρὸ, περπατοῦσε, ἔτρεχε, πηδοῦσε σὰν ἕνα γατάκι μεγάλο. Μὰς ἔλεγαν πῶς δὲν ἦταν παρὶ λίγων ἡμερῶν, λίγων ἑβδομάδων. Καὶ ἔξαμα πῶς στὴν ἡλικία του, τὸ γατάκι εἶχε ἀκόμα τὰ μάτια κλειστὰ καὶ σερνόταν σὰ σκυλῆκι. Ἀλήθεια, τὸ ἀρνάκι εἶναι ἀπὸ τὰ ζῶα ἐκεῖνα ποῦ γεννιοῦνται τέλεια. Λίγες ὥρες μετὰ τὴ γέννησή του, εἶναι σὲ θέση, νὰ τρέχη πίσω ἀπ' τὴ μάνα του, καὶ νὰ βόσκη ἀκόμα, νὰ τρώη χορτάρι, ὅταν τὸ παίρνουν ἀπ' τὴ μάνα του ἢ ὅταν αὐτὴ δὲν ἔχει—δὲν τῆς ἀφίνουν δηλαδή οἱ ἄνθρωποι—πολὺ γάλα. Ἐτσι καὶ τὸ κλωσσοποτάκι. Καὶ τί διαφορά ἀπ' τὸν ἄνθρωπο ὡς αὐτὰ τὰ ζῶα! Γιὰ νὰ σταθῆ μόνο στὰ πόδια του, κι' ὄχι γιὰ νὰ περπατήσῃ, τὸ μωρὸ πρέπει νὰ γίνῃ δέκα δώδεκα μηνῶν. Καὶ γιὰ νὰ φάῃ μόνο του, ὅπως βόσκει τὸ ἀρνάκι, πρέπει νὰ περάσουν χρόνια! Γι' αὐτὸ οἱ καίμενοι οἱ γονεῖς ἔχουν τόσο βράσανα ὡς νὰ μεγαλώσουν τὰ παιδιὰ τους! . . .

Σὺς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΙΩΝ

ΤΟ ΠΑΙΑΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Στὸν ἀνεψιὸ Μάριο

—Τὰ χρυσόμαλλά σου με ποιά φιλντισένια σου χενίζουν χτένια, τὰ χρυσόμαλλά σου;

Σὺ εἶσαι ἐνὸς χαμάλη τέταρτο παιδίκι! Στὸ φτωχὸ σκάκι τῶριου σου κεφάλι

Λάμπει σὰν τὸν ἥλιο, κι' ὅλα τὰκαλίνε φῶς καὶ καλοσύνη στὸ στενὸ τάνηλιο.

Ὅποιος δὲ σὲ ἔξρει, σὸν σὲ δεῖ, θὰ βάλῃ στῆριου σου κεφάλι ἀλαφρὰ τὸ χέρι

Καὶ ρωτᾷ σε ἀγάλη —Τίνοσ εἶσαι; πὲ μου. . . —Γιὰς τοῦ μᾶστοφ-Θέμου, λέγεις, τοῦ χαμάλη.

—Τὰ χρυσόμαλλά σου με ποιά φιλντισένια σου χενίζουν χτένια, τὰ χρυσόμαλλά σου;

—Τὰ χρυσόμαλλά σου μοῦ χενίζει μ' ἔννοια, χωρὶς χρυσὰ χτένια, τὸ πρῶτ, ἡ μαμὰ μου.

ΡΙΤΑ Ν. ΜΠΟΥΡΝΙΑ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΝΟΣΤΑΛΓΙΚΟ

Τ' ἀστέρια τρεμοσβόυνουνε στὸν ἀέριου τὰ κλάτια Καὶ τὸ φεγγάρι δλόγιομο στὸν οὐρανὸ κυλά Κι' ἐγὼ ἡ δόλια, φίλη μου, με δακρυομένα μάτια Τὰ κροασμένα σκῶφτομαι σ' αὐτὴ τὴ σιγαλιά.

Βλέπω νὰ τρέχομε μαζί στὸν κάμπο, ἀγαπημένες, Καὶ ἔξνοιαστες, χαρούμενες μαζεύομε λουλουδιὰ Καὶ δὲ ἡ φῶση φαίνεται σὲ μὰς εὐτυχημένη, Μετὰ τὰ τρελλὰ παιγνίδια μας καὶ τὰ γλυκὰ τραγούδια.

Καὶ βλέπω ἀκόμα στὸ σχολεῖο τὸ πολυαγαπημένο Νῆμαστ' οἱ δυὸ ἀχώριστες σὸν πάντα λατρευτὴ . . . Νὰ μελετοῦμε σπῆι μας— ἄχ, τώρα ἐξασμένο! — Καὶ νὰ γελούσε ἔξνοιαστα μετὰ τὴ μικρὴ ἀδερφή . . .

Μὰ τώρα πᾶ ἀλίμονο! ὅλα γιὰ με εἶν' χαμένα! Μόν' οἱ γλυκεῖες οἱ θύμνησε μοῦ κάνουν συντροφιά Καὶ τὰ θερμὰ τὰ γεράματα ποῦ κέρνω ἀπὸ σένα Θαρρῶ κι' εἶναι φιλήματα . . . ἄχ, ἀψυχα χαρτιά! . . .

Σεπτεμηνὴ Αἰαίδη

ΓΙΑ ΤΗ Σ.Σ.Σ.

Πῶς, νομίζετε, γράφεται ἕνα κομμάτι γιὰ τὴ Σ.Σ.Σ.; «Πρέπει, θὰ μοῦ πῆτε, νὰ βροῦμε ἕνα θέμα, νὰ ἐμπνευσθοῦμε, καί . . .»

Ἄ, μὰ, καθόλου! . . . Σ' ἐκεῖνο ποῦ δίδεται ἡ μικρότερη σημασία εἶναι τὸ καίμενο τὸ θέμα. Ὅσο γιὰ ἐμπνευστὴ, ὡς εἶναι καλὰ οἱ μελαγχολίες, νοσταλγίες καὶ τὰ λοιπὰ.

Ἰδοὺ πῶς . . . διαπραττεται ἕνα κομμάτι ἢ μάλλον πῶς γίνεται ἀπόπειρα διαπράξεως.

Ἡ μέλλουσα ποιητικὴ καὶ συγγραφικὴ δόξα τῆς πατρίδας κἀθεταί στὸ γραφεῖο κι' ἀρχίζει νὰ ἐμπνέεται.

—Τὶ νὰ γράψω; . . . Κανένα ποιήμα; Γιατὶ ὄχι; Ἐνα σοννέτο . . . Ναι, μὰ τί εἶδους; Πρέπει νὰ κἀνὴ πάταγο. Νὰ συγκινηθοῦν εὐαίσθητες ψυχές καὶ νὰ δακρῶσουν ματάκια. Νὰ με συχαροῦν τὰ Διαπλουσόπουλα κι' ὕστερα νὰ τὰ σχαριστήσω. Ὅχι, παίζουμε! . . . Λοιπὸν; Νά, θὰ γράψω μὴ ἐπικλήση στὴ «Λύπη» (!!). Οὐ! Βρήκα καὶ τὸν τίτλο «Στὴ Θεὰ Λύπη» . . . Ἄς ἀρχίσουμε.

Καὶ διαπραττεται ὁ πρῶτος στίχος. Ὁ! Θεὰ τοῦ πόγου καὶ τῆς θλίψης. —Χρὶ! Κι' ὕστερα; . . . Σὰν δύσκολα τὰ πράγματα. Τὶ θὰ πῶ στὴ «Θεά»; Πρέπει νάνα ἰσχυρὸν ἐπιπέτα (ἐννοεῖται ἡ κεφαλὴ γιὰ νὰ κατεβάσῃ ἰδέες). Οὐφ! Καὶ νὰ συμφοροῦσαν τουλάχιστον ἕκαινα ποῦ μοῦχορῶναι στὸ νοῦ! Πάλι καλά! Μὰ τί ὁμοιοκαταληκτεῖ μετὰ «θλίψης»; Θλίψης, ἴψης, βίψης, γίψης,

τίποτε! Δὲν βρίσκω. Τὸ κάτω-κάτω, ἀδελφέ, δὲν γράφω ποιήμα καὶ τελειώνω.

Καὶ συμπληρώνεται κατὰ διάνοιαν ἡ ἐπικλήση:

—Μὰ καλύτερα εἶναι νὰ τὸ . . . σιρῶψης.

Τώρα; . . . Ἐνα περὶ. Ἄλλο βράσανο κι' αὐτό. Νὰ περιγράψω κατὶ; Καὶ τί; Τὸ μανθῆ ποῦ κερνᾷ; Ὁ καθέτις τὸν βλέπει. Μὰ, θὰ πῆς, αὐτὸς ἔχει ἕνα γάιδωρο μὴ κοντὴ σούρα. Οὐ, σπουδαῖο! Κι' ἄλλος ἔχει ἕνα μάτι . . . Νὰ περιγράψω τὸ παιγνίδι δυὸ παιδιῶν; Συνηθισμένο. Καὶ τί παιγνίδι; Πέρνον ἕνα κουτὶ τοῦ τσιγάρου καὶ σοῦ λένε βαπόρι! Σφύριζει κιδάλας (δηλ. τὰ παιδιὰ σφύριζον). Τὸ γεμίζουν χῶμα καὶ σὸθ λένε φορτίο ἔ ἀχαρς! Ἀστὲλὰ πράγματα! . . . Μὰ στάσου! Ἐξάσασ! Ἐξάσασ θὰ γράψω κατὶ συγκινητικὸ. Ἄ! Νά, ἕνα ρομαντικὸ διηγηματάκι. Σὰν τί ὁμῶς; . . . Μπᾶ, δὲ βαρύνεται ἄς ἀρχίσω καὶ βλέπομε. Ἡ ὄρεξη ἔρχεται τρώγοντας. Λοιπὸν . . .

Ἦταν ἕνα θεῖο δειλινό, ποῦ ἡ ψυχὴ ἀφίνοντα τὸ σῶμα φερουρίζε χαρούμενη σ' εὐτυχημένους τόπους.

Μὰ, ἐνῶ ἀρχίζει νὰ γράψης, ἀκούγεται μὴ φωνή!

—Σὲ παρακαλῶ, παιδί μου, πῆγαινε, νὰ πάρης μερικὰ σκόρδα ἀπ' τὸ μπακάλη.

—Τί; ἔσπᾶ σὰν ὄβιδα. Δὲν μπορῶ νὰ πάω τώρα. Κι' ὕστερα: Καλά, θὰ πάω.

Ἄντιο λοιπὸν συγκίνηση καὶ μελαγχολία. Ἄντιο καὶ σὺ; Μοῦσα. Πᾶω νὰ πάω σκόρδα (ποῦ νὰ μὴ . . . βασικάθης!) Ἡ ἀπόπειρα ἀπέτυχε!

Κάποιος

ΕΛΕΑ ΚΑΙ Η ANNA

Α.

Κάποτε εἶχα ὑποσχεθεῖ νὰ σὰς παρουσάσω τοῖς δυὸ μικρὸς μου φίλες ποῦ τίς παρουσάσα μετὰ τῆ «Ρήνα καὶ Μαρίνα» καὶ ποῦ εἶναι ἀδελφές, ὅπως ἔκεῖνες: τὴ Λέλα καὶ τὴν Ἄννα. Εἶναι, λοιπὸν, δυὸ νησιωτοπούλες μετὰ τὴν φρεσκάδα ποῦ τοὺς φέρνει τὸ γαλανὸ Αἶγατο. Ἐανθὲς σὰν Ἑδωσπαιτες με νάτῆνια γαλανὰ τσαχλίνικα καὶ προσωπάκια τριαγταφυλλένια. Σωστὰ «δεικνίηται», στιγμὲς δὲν στέκουν, καὶ μάλιστα ἴσχυες. Ἡ Ἄννα, ἡ μεγαλύτερη ὡς ὀκτὼ χρονῶν κι' ἡ δευτέρα, ἡ Λέλα, ὡς πέντε, ἀλλὰ σωστὲς διαβόλισες. Θαυματουργές.

Ἀχώριστες πάντα τὴν ὄρα ποῦ βρίσκονται κι' οἱ δυὸ σπῆι— ἡ μεγάλη πᾶσι καὶ σχολεῖο— κάνουν συντροφικὰ τὰ περιήγημα κατορθώματά τους, ποῦ ἂν τᾶξος ἢ καλὴ μας Κυρὰ-Μάρθα θὰ μποροῦσε νὰ γράψῃ ἄλλη μὴ «Ρήνα καὶ Μαρίνα».

Τὰ «κοιμάτά» τους εἶναι πολλὰ μὰ ἐγὼ θὰ διηγήθῶ, μετὰ τὴν ἀδειά σας, δυὸ τῶρα ἀπ' ὅσα ἔτυχε νὰ δῶ μετὰ τὰ μάτια μου.

Εἶναι ἀπόγευμα καλοκαιρινό, οἱ δυὸ λεγόμενες παίζον στὸν κῆπο τους ὁμορφα καὶ καλά, ὅταν ξάφνου τοὺς ἦρθε ἡ ἰδέα νὰ στολίσουν με κροσινάδες τὸ σπῆι τῆς κοῦκλας. Ἡ μικρότερη, λοιπὸν, ἡ Λέλα μπαίνει στὴ γειτονικὴ αὐλὴ ποῦ χωρίζεται μ' ἕνα πε-

ζουλάκι, γιὰ νὰ κόψῃ μερικὰ βασιλικά. (Τώρα γιὰτὶ δὲν ἔκοψε ἀπ' τὰ δικὰ τους, ρωτήστε τὴ νὰ σὰς πῆ). Ἡ γειτόνισσα εἶχε φροσκοποιομένα τὰ λουλούδια τῆς; γι' αὐτὸ μόλις ἢ προκομμένη μας ἀπλώνει τὸ χέρι τῆς νὰ κόψῃ μὴ τούφα, βγαίνει ἀπ' τὴ ρίζα ὁ βασιλικὸς! . . . δοκιμάζει νὰ κόψῃ ἀπὸ ἄλλον, τὰ ἴδια! . . .

—Ἄννα, Ἄννα, γιὰ δὲς, τρέξε! Καὶ δίχως νὰ χάσῃ καιρὸ ἀρχισ νὰ ξεριζώνῃ ὅλα τὰ βασιλικά γιὰ νὰ κἀνὴ χᾶς! . . . Καὶ γέλια, καὶ χάχανα, μὴ ρωτᾶτε. Φανταζόσαστε τί έγινε ἅμα γύρισε ἡ μητέρα τους κι' ἡ Κυρὰ-Λένη ἢ γειτόνισσα. Τὸ ἔβλο μόνο ποῦ φάγαγε φιάνας.

Ὅσο νὰ ἔρχαστῇ τὸ ἐπεισόδιο αὐτό, γινῆκανε ἠρωίδες ἐνὸς ἄλλου. Εἶχαν παρατηρήσει πῶς κάποιος συχωριανὸς τους, ὅπως γύριζε δίχως ἀγάπη ἀπ' τὴ χώρα, συνήθιζε νὰ κοιμᾶται ἀπάνω στὸ γαϊδαράκο του, ποῦ ὑπονοετικὰ τραβοῦσε γιὰ τὸ καρνὶ του. Μὴ μὲρα λοιπὸν σκεφτήκαμε νὰ τοῦ παῖξουν καμμιὰ φάρσα—φάρσα τὴ λέω ἐγὼ, μ' αὐτὲς τί φταίνε, ποῦ ἔφαγε ἀπὸ τέτοια, ἀφοῦ ὀδηγῶς τοὺς ἦταν τὸ ἐνστικτο τοῦ παιγνιδιοῦ μόνο—κι' ἀπ' ἔπος ἀπ' ἔργον. Κρῶθονται πίσω ἀπ' τὴ σκάλα τοῦ σπιτιοῦ τους, καὶ ὅταν περνοῦσε ὁ κυρ-Γεώργης, ἔτσι τὸν λέγαμε, κοιμωμένος ὅπως πάντα, καθάλα στὸ γαϊδαράκο του, ἀπλώνουν τὰ χέρια καὶ τραβοῦν με δύναμη τὴν οὐρὰ τοῦ γαϊδαροῦ . . . (Παιδιά, σὰς ζητῶ συγκίνηση, αὐτὴ τὴ στιγμή ἀνέβηκε στὸ τραπέζι μου ὁ γάτος μου ὁ Νέγγρι καὶ μ' ἐμπόδιζε νὰ γράψω! Ἐμφορῶσσομαι λοιπὸν νὰ τελειώσω ἄλλοτε τὴν ἱστορία μου).

Νῆρισιος

ΕΛΑ . . .

Ἔλα, Μαννούλα! Ἄνοιξανε, φουντώσαν τὰ λουλουδιὰ Στὸν κῆπο σου . . .

Γιατὶ δὲστυχη φυλάξαν τ' ἀγγελουδιὰ, Μέσα στις εἴδες τους βαθιά Τῆς ἱερῆς σιωγῆς σου Τὴν κροσούλα . . .

Ἐγὼ ἰδέε τα πόσο εἶναι ζωρὰ! Δὲν οἱ διαβάτες ποῦ ἀπ' ἔκει περνοῦνε. [νοῦνε.

Ἐστὸ μῦθο τους θὰ κρῶθουν τὴ χαρά! Ὅμως, Μαννούλα . . . Ὅχι! Ὁ! δὲν νοιάθουν τὴ χαρὰ Στ' ἀλήθεια . . . Ἡ ἔρημη ψυχὴ τους λαχταρᾷ Μὲ πόνο, μοναχοῦλα, Νὰ τοὺς τὴν φέρης Σὺ!

Ἔλα, Μαννούλα!

Σταράτη

ΟΥΡΑΝΟΣ ΚΑΙ ΖΩΗ

Εἶναι ἀπόγευμα. Ἐνα ἀλαφρὸ ἀεράκι φυσᾷ καὶ παίζει μετὰ τὰ φύλλα τῶν δέντρων. Ἦρουν ἀκουμπισμένη στὰ κάγκελα τοῦ μπαλκονιοῦ καὶ κοιτάζα τὸν οὐρανὸ! Τὶ διορῶδες ποῦ εἶναι ἀπόψε! Γύριε ἀπ' ὄλας τίς μαριέτ, τὰ βλέμματά μου, καὶ τὸν ἔβλεπα τόσο ἀλλοιώτικο κάθε φορὰ! Ἦσαν ἀπ' τὸ ἕνα μέρος γαλανὸς, καταγάλανος μ' ἐκείνο τὸ γλυκὸχρῶμα ποῦ ἔχει τίς ὁμορφες ἀνοιξιάντικες μέρες.

Φαινόταν τόσο χαρούμενη αὐτὴ ἡ

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: **Ἐβέλπην** (τὸ ἐνέκρινον, γὰρ τὴν ἀπόφασί σου χαίρω πολύ.) **Ἀσάλευτην Ζωὴν** (πολύ μ' εὐχαριστῆς τ' ὄρατο σου γράμμα κί' ἡ ἀπιστορή σου' ὄχι, δὲν σέ εἶχα' ἔχῃσαι' ὑπέλοιπο στή διάθεσί σου δρ. 17 γράφε μόν.) **Γιάννην Λέσβιον** (εὐχαριστῶ πολύ γιά δλα' γιά τὸ ποιῆμα τί νά σοῦ πᾶ; δὲν θυμῶμαι τόφρα' δὲν μοῦ τὸ ξαναστέλνεις;) **Βασούλαν Μπουρνιά** (σὸ γράμμα σου ἕνα μόνο κομμάτι βρήκα' γιὰτὶ λῆς δυό-τρία; διαβιάζω τὰ συγχαρητήριά σου πτῆν κ. Ζαφειροπούλου γιά τὸ τελευταῖο της δέηγμα' κάμ'ε της καὶ κανένα γράμμα νά της πῆς δλ' αὐτὰ θά εὐχαριστήθῃ πολύ.) **Ἀσπρον Ἀράστην** (μπότες νά τὰ στείλῃς μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγή' ἔλλα καὶ εἰς γραμματόσημα, ἐπειδὴ τὸ ποσόν εἶναι μικρὸ, μέσα σὲ συστημένο γράμμα.) **Φίδρο τοῦ Λεβάντε** (τὸ καλύτερο εἶναι νά τὸ κάνῃς σὲ τρία μέρη χωριστά, αὐτοτελῆ καὶ νά στείλῃς τὸ πρῶτο' ἂν ἐγκρίθῃ, τότε στέλνεις καὶ τὸ δεύτερο.) **Δαίδην τοῦ Φουοντλαρό** (ὁ Σάλλογός σας μένει νά ὀφείλῃ δρ. 23,20.) **Σανθὸ Ποντικάνι** (πληρώσατε μὲ χαρὰ καὶ χωρὶς κανένα διαταγμὸ' χαρτί καὶ Ὀθηγὸ ἔστοιλά.) **Φάουστ** (ἔστοιλά 20 τετράδια.) **Ἀρθίδα** (ἔλαδα, εὐχαριστῶ, χαίρω πολύ.) **Ἰῶ** (ἔστοιλά' μπορεῖς βέβαια, φτάνει νά μῆν ὑπερβαλῆν τὸ θρο.) **Αἰκεφάλων Ἀετῶν** (ἔστοιλά 20 τετράδια.) **Πειραιωτάνι** (ἔστοιλά 2 θεατρικὰ λυσόχαρτα.) **Φεμινίστριαν, Γεωργίον Παπουλιαν** κτλ. κτλ.

Εἰς ἑσῶς ἐπιστολάς ἔλαδα μετὰ τὴν 15 Μαΐου, θάπαντήσω σὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 239ου Διαγωνισμοῦ Ἰσπαν. Αἱ λέξεις τοῦ φιλαδελφίου τούτου εἶναι δι' ταὶ μέγιστα τῆς 21 Ἰουλίου.

- 344. **Συλλαβογράφοι**
Τὸ πρῶτό μόν' εἶναι γράμμα,
Τὸ δεύτερό κλημένης.
Καὶ μὲ τὰ δύο μου ἀντάμα
Θά ἐδιδάσῃ δ' λύτης. **Φάουστ**
- 345. **Στοιχειογράφοι**
Ἐν' ἀρχικὸ μόνάθε τῆς προσθέτω,
Κί' ἐκεῖ ποῦ φωνήεις... σπαγέτω,
Κρέας, τῆς κί' δ, τὶ ἄλλο πῆς,
Στὴν Θεσσαλίᾳ καταχθῆεις εὐθύς.
Κουλουτάκι
- 346. **Ἀναγραμματισμοὶ**
Ὅμοιον πολιτεία
Ἀναγραμματιστής,
Μία παλαιὰ οὐσία,
Λύθη, θάλοχτήσης.
Δεσφάμενο Γριπολιτσότακι
- 347. **Στίγματα**
Στὸν οὐρανὸ συχρότατα
Τὸ θηλυκὸ μου βλέπεις.
Κί' ἀπὸ τὸ λαχανόκηπο
Τὸ οὐδέταρό μου θρόπεις.
Γαζιδιάτας
- 348. **Ἀστίγ**
* * * Ὁρίζοντιος ἀρχαία
* * * κλήσις τῆς Θεσσαλίας,
* * * καθέτως χώρα τῆς Ἑλλάδος
* * * ἀ διαγωνίως ἀκρωτήριον τῆς Μακεδονίας
* * * καὶ κράτος Βαλκανικόν.
* * * **Μυροβόλος Ἄνδρος**

349-353. **Μαγικός Ποταμὸς**
Τῆ ἀντολλαγῆ ἐνὸς γοφίματος ἐκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνὸς ποταμοῦ, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νά σχηματισθοῦν ἄλλαι τόσαι λέξεις.
Σινά, ἀνίς, ἀψ, Κῆς, φαιά.

354. **Συλλαβική Μεσοστιχίς**
Αἱ μέσοιαι συλλαβαὶ τῶν κάτωθι ζητουμένων τρισυλλαβῶν λέξεων ἀποτελοῦν πόλιν τῆς Ἑλλάδος:
1, Νῆσος τῆς Ἑλλάδος; 2, Ἀρχαίον μακεδονικὸν ὄπλον; 3, Πόλις τῆς Θεσσαλίας.

355. **Μικτὸν**
ξ - οὐό - τυ - εσα
Φαρωά
Ἐκάνη

356. **Γρίφος**
α. τον τι τι
α του τον τι τι
ουδ χρ φ ου
α τον τον τι τι
α τον τι
Υπερασπιστής τοῦ ἔθνους

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς
357. **Triple Anagramme**
Je couvre le fond de la coquille.
Bronillez trois fois mes pieds:
1. Je tiens ton cerveau.
2. Je t'abrite du feu.
3. J'attache les vaisseaux.
(Πρωτότυπον) Πανελληνίῳ Ὀνειρο

358. **Sans Voyelles**
chp - q - b - n - mrl - ps.
Πελοπόνητος

ΑΥΞΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 10

119. Γραφή-ραφή.—120. Πῶρις Χάρις.—121. Νορὰς-ἀμόρις.—122. Ὁ τοῖχος, ἡ Τόχη.—123. (Ἀκυροῦται διότι δὲν ὑπάρχει μήτηρ διπρωτῶν Ῥωμαίων μὲ ἐπὶ τὸ γράμμα α.)—124. ΕΥΜΑΙΟΣ (υἱός, μύια, αἶμα, ἴσος, ὀμάς, Σιάμ.)—125-129. Διὰ τοῦ Υ: ἄλλος, μύια, υἱός, πλύσις, Ἄλιος.—130. ΝΟΜΟΙΣ ΠΕΙΘΟΥ (ΝΟΜΙΟΣ, ΟΙΣΤΡΟΣ, ΠΕΙΘΙ-στρατος, ΘΟΥριος).—131. Ὅλου νόσος καὶ Ιαμα.—132. Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν εἰρήνης (ι, περὶ εἰς ἀνωθεν Ἴριον, εἰς.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ τ' ἑσῶς 10 τὸ ποῦ λέξεις μὲ ἀπὸ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Μέραν τῶν 10 λέξεων 80 λεπτά ἕλθεις μὲ παγὰ δὲ στοιχεῖα δρ. 4 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1, 5. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληροῦνται διπλά. Ἡ προκλημῆθ' εἶναι ἀπαραίτητη.

Διαπλασσοῦλα εἰς ἀπὸ ἑσῶς δὲν ἔλαδα περριμένο τετραδικάκι. Θά μοῦ πρᾶξῃς ἄνεγκραστη χαρὰ. Ἰωάννην Καφεζέη, Ἀφεντοῦλη 24 Πειραιᾶ, διὰ: Ἰῶ

Ἡ «ΣΠΕΡΑΝΤΟ» θεωρεῖται ὑποχρεωτὴ τῆς νὰ εὐχαριστήσῃ τὰ εὐγενικὰ διαπλασσοῦλα ποῦ τόσο συνάταναν στὴν ἐπιτυχία τῆς γιορτῆς της.—Ὁ Φάουστ διαγράφεται ἀπὸ τὸν Σάλλογόν μας.

Στὶς καλὰς μου φίλες Θεοτόλλη Τουλιγάνη, Βάγκερ, Θεοτόλλη Σανθούλα καὶ Ἀδελφὴν στέλνω τίς πιὸ θερμὰς μου εὐχαριστίας γιά τὴν ὑποδοχὴ ποῦ μοῦ κάνανε δταν ἐπισκέφθηκα τὴν πόλιν τοῦς.

Γαρδένια, Πάνο Ἡλιόβασιλεμα Μπαλίνα, Κόρη τοῦ Βουνοῦ, Χρῆσοπηγῆ, Πολυβάτη, Γορτύνη, ἀλείρους χαριστιμοῦς. Γαρδένια, περριμένο ἀπάντησῃ.

Νυφοῦλα τ' Ὀυρανοῦ, Νίτσα Βεργάδη, Μονάκριβη, στή γιορτοῦλα σου ἀπειρες εὐχὰς.

Με ἕνα πῆδο καταβάνω σὸ ἀημοφῆ-φρισμα, περριώνοντας τὴν εὐγενικὰ σας προτίμησῃ. Φωνία ποῖος εἶσαι; δὲν σὲ μαντεύω πὲς μου.

Διαπλασσοῦλα-εἰς, ἀνταλλάσσω τετραδικάκι. Γράψετε: Ἰωάννην Καφεζέη, Ἀφεντοῦλη 24, Πειραιᾶ, διὰ: Ἐλλιπίδα

Ἀρχαίρεται προσέχως. Ἀ Διαγωνισμὸς ἀποτίει. Συμμετοχὴ ἔδραχμος' προθεσμία μῆνός. Βραβεῖα ἐκλεκτά. Ζητήσατε καταστατικόν. Ζητοῦμεν μέλη καὶ ἀντιπροσώπους. Ἄσας: Σάλλογον «Τρεῖς Σωματοφύλακες», ἔδδς Χάρητος 1, Ἀθήνας.

Μονάκριβη, Νίτσα Βεργάδη, Μπουμπουλίνα, Μαγμένο Νησάκι, στή γιορτοῦλα σας μύριες δλόθερμες εὐχούλες.

Βέβας=Γρηγόριος Ανταρῶς... δὲν πιστεύω νά τὸ περιμένεις.

Φεμινίστρια, γιά τὴ γιορτὴ τοῦ Πιντιῆ, χιλίεις εὐχὰς.

Ἀφελῆς Παιδοῦλα=Πα Κατ' ἤμικου. Ροδόγελη

Ἐρεση Λεδούου, Γιούλη Ἀσθη, Πανελληνίον Ὀνειρον, Χαράνη, Ἀγνή, Ἀνθισμένη Λεμονιά, Παγαοσία, Ρομαντικὴ Βασκοπούλα, Ἀφελῆ Παιδοῦλα, βαθεῖα συγκινημένη σας εὐχαριστῶ δλόθερμα γιά τὰ συγχαρητήριά σας.

Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ, κάρτες ἡθοποιῶν. Γράψετε: Πρωτοδικεῖον, Γραφεῖον Ἀνακριτοῦ, Κοζάνη, διὰ: Νάρα

Ἀγνή, γιά τὴ γιορτὴ σου δέξου ἀπειρες εὐχούλες.

Χρῆσος, καρδιόβαλτες εὐχὰς, σ' ὀσῶ-σας γιορτάζου τὴν 21ην. Ἰτατίερος: Μπουμπουλίνα, Ἀγνή, Περιπλοκάδα.

Ἀγνή μου, δέξου γιά τὴ γιορτοῦλα σου, καρδιόβαλτες εὐχούλες.

Ἀγαπημένες μας Μπουμπουλίνα, Ἀγνή, Γεωργῆ, στή γιορτοῦλα σας, σας στέλνωμ εἰνα δλόθερμα στεφάνι πλεγμένο μὲ τίς δλόθερμες εὐχούλες μας.

Στὴν ἀγαπημένη μας Μπουμπουλίνα, στέλνωμ εἰνα δλόθερμα μπουκετάκι κερωμένο ἀπὸ μύριες καρδιόβαλτες εὐχούλες.

Λυσόχαρτο, Κορριτοπούλα, Μπουμπουλίνα, Ἀγνή, γιά τὴ γιορτὴ σας δλόθερμες εὐχὰς.